National Library
Bibliothèque nationale
OTTAWA Ont K1A ON4
DEC 17 1985
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA Ont K1A ON4

B10310/9/2

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 92 (3195) XXXIV aastakäik | Teisipäeval, 10. detsembril 1985 — Tuesday, December 10, 1985 | Üksiknumbri hind 70 centi

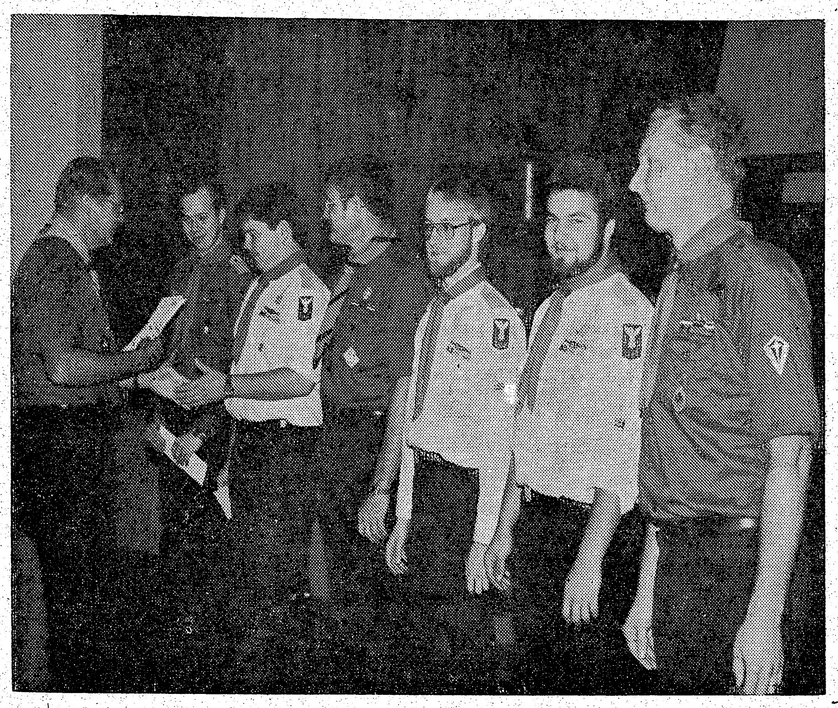

Kalevi lipkonna vanematepäev. Metsamärgi kursusest osavõtnud noored juhid saavad tunnustuskirja kursuse juhilt skm. Jaan Lepp'alt. Pildil vasakult nooremskautmasterid Mikk Jõgi, Toomas Kald, Jüri Laansoo, Endel Mell, Ilmar Kütt ja Rein Pajo.

Foto: Ervin Aleve

Konservatiivide populaarsus väheneb

OTTAWA — Populaarsuse vahe föderaal-konservatiivide ja liberaalide vahel on kitsenenud väiksemale punktile pärast 1984. a. valimisi, selgus Gallupi uurimisest. Konservatiivide populaarsus langes 40%-le teadlike hääletajate hulgas, toetus liberaalidele tõusis 36%-le, uusdemokraatidel 24%-le. Peaminister Mulroney pole suutnud oma partei populaarsuse allakäiku pidurdada. Asjasel protestidemonstratsioonil De Havilland'i lennukitehase müügi pärast Torontos, kandis üks naine plakatit „Export Mulroney, not Canada".

Iisrael käib jälle palestiinlasi karistamas

BEIRUT — Iisraeli komando ründas süüria-sõbralikke palestiina partisane Lõuna-Liibanonis kaks päeva järjest. Sada iisraeli sõdurit ründasid Palestiina Vabastamise Populaarse Frondi keskust Rashaya piirkonnas varakult enne koitu. Esimesel päeval surmati 14 inimest, teise rünnakupäeva kohta puudusid andmed.

„Vaba Eestlane" uude trükitehnikasse

Kõrgtrüki silinderpressilt ofseti rotopressile

Möödunud nädalal sõlmis „Vaba Eestlane" kokkuleppe ühe Torontos töötava ajalehe-trüki ettevõttega meie lehe üleviimiseks uude trükitehnikasse. Ofsettrükile üleminek toimub aastavahetusel ja sellega kaasnevatest väikestest muudatustest informeerime ka oma lehe tellijaid ja lugejaid. Kuigi leht moderniseerub, jäävad pealkirjad ja trükikiri endiseks, sest masinaladumine ja küljendamine toimub endiselt „Vaba Eestlase" ladumise ja küljendamise osakonnas.

Nagu eelpool mainitud, toimub „Vaba Eestlase" ladumine ja küljendamine ajalehe oma trükiosakonnas, mis asub samades ruumides trükitööstus „Oma Pressiga". Kuna „Oma Pressil" oli olemas trükipress ajalehe trükkimiseks, siis oli loomulik, et lehte trükiti „Oma Pressi" juures. Trükipress, millel meie lehte trükiti ja veelgi trükitakse mõned numbrid, on vanatüübiline silinderpress — üle 80-aastane, kui uskuda sissevalatud aastaarvu masina küljel. „Vanakene" on oma ülesandeid hästi täitnud ja miljoneid eksemplare eesti kirjasõna (mitte ainult „Vaba Eestlast") saatnud rahva kätte. Nüüd on aga aeg täis. Kui masina juures midagi katkeb, siis varu-osi selle parandamiseks pole saadaval. Vana press on n.n. käsisöötmisega — iga paber tuleb käsitsi masinasse juhtida ja maksimaalne kiirus on 1200 lehte tunnis. Müügihinnalt vanaraua väärtusega on see trükipress muuseumi-ese.

Vana trükipress töötas 40-tunnilisest töönädalat ainult 14 tundi. Moodsa trükitehnika ajastul maksab niisuguse masina all olev põrandapind rohkem, kui masin suudab tasa teenida. „Oma Pressi" seadmete moderniseerimisega ühenduses tuleb vanal truul masinal minna vanarauaks.

„Vaba Eestlase" uus trükkimise koht on korealaste ettevõte, spetsialiseerunud ajalehtede trükkimiseks.

Peale soome ajalehe „Vapaa Sana" tuleb sealsest masinast välja üle saja mitmesuguse perioodilise väljaande.

Nende seas on üks päevaleht „The Korea Times", mis ingliskeelsele nimele vaatamata ilmub korea keeles, siis mõned kaks korda nädalas ilmuvad lehed — millele nüüd lisandub „Vaba Eestlane" — üle paarikümne nädalalehe (ka „Vapaa Sana"), ja suur hulk kaks korda kuus, kord kuus ja üle kuu ilmuvaid mitmesuguseid etnilisi ja äriväljaandeid.

Vaba Eestlase trüki-osakonnas, kus töötavad kaks ladumismasinat ja kus ajalehte küljendatakse, jatkub töö üldiselt endisel viisil. Selle asemel, et tinaladust koosnevaid lehekülgi tõsta vana silinderpressi trükiplaadile, tehakse igast leheküljest üks puhas äratõmme, mis läheb ofsettrükikotta plaadi valmistamiseks ja trükkimiseks. Paar tundi pärast seda on leht trükitud ja valmis ekspedeerimiseks.

Salapärane pommitaja Luksemburgis

Luxembourg — Suured piirkonnad jäid ilma elektrita pärast salapärast plahvatust kõrgpinge tornis, linna lähedal, kus võõrriikide ministrid valmistusid Euroopa ühisturu riikide kohtamisele. Plahvatus oli 13-es selline viimase kuue kuu jooksul Luksemburgis ja politsei pole saanud jälile, kes on rünnakute taga.

Inglismaa lahkub UNESCO'st

LONDON — Inglismaa on teine riik pärast USA'd, kes lahkub 160-liikmelisest ÜRO haridus-likust, teaduslikust ja kultuuriorganisatsioonist (UNESCO), väites et organisatsiooni on väga halvasti juhitud ja suunatud Lääne vastu. Sellega lõpetab Inglismaa ka organisatsiooni toetamise. Jaapan, Prantsusmaa ja Lääne-Saksamaa on soovitanud peaminister Thatcher'ile, et Inglismaa jääks edasi UNESCO liikmeks ja katsuks sisemiselt organisatsiooni ilmet muuta.

Reagani riikliku julgeoleku nõuandja lahkus

McFarlane'i asendajaks määrati viitseadmiral Poindexter

WASHINGTON — USA Riikliku Julgeoleku nõuandja Robert McFarlane, enesel silmad pisarais, astus tagasi oma kohalt ja silmapilkselt määrati tema asendajaks senine abi viitseadmiral John Poindexter.

President Ronald Reagan, kes aktsepteeris lahkumise sooviavalduse, kiitis McFarlane'i ta töö eest ja eitas lahkhelisid riikliku julgeoleku nõuandja ja Donald Reagani, Valge Maja koosseisu ülema vahel.

Robert McFarlane on 30 aastat olnud valitsuse teenistuses ja ta lahkus põhjusel, et ta oli tunnud vastutustunnet „oma perekonna vastu".

„Ma ei tea ühtki presidenti, keda oleks paremini teenitud", ütles president lahkuvale Farlane'ile.

Viitseadmiral Poindexter on tuumafüüsik, kes on tegelikult tundmatu väljaspool riikliku julgeoleku eksperte. 27-aastane sõjalaevastiku veteran oli eduka Egiptuse lennuki kaaperdamise plaani tegija. Ta ütles, et tal on president Ronald Reagani kinnitus, et talle jäetakse otsene ligipääs presidendile ilma Valge Maja koosseisu ülema vahele segamiseta.

Poindexter olevat sama kõva liini pidaja nagu oli McFarlane.

Ta on kaua hoidunud intervjuude andmisest ja kritiseerinud ajakirjanduse alatist ebatäpsust.

USA invasiooni eelõhtul Grenadasse ta andis instruktsioonid Valge Maja esindajale Larry Speakes'ile, et USA jõudude saarele saatmine olevat pöörasus.

Ei olnudki usutavaid andmeid

Kanada valitsuse sõjakurjategijate komisjoni loomine toimus ühe mehe järeldusest

HULL — Kanada föderaalvalitsuse advokaat süüdistas natsi-sõjakurjategijate uurijat Sol Littmani „aluseta süüdistusega peaministri Brian Mulroney veenmises," et valitsus asutaks komisjoni sõjakurjategijate uurimiseks Kanadas.

Möödunud aastal Littman teatas, et kurikuulus dr. Josef Mengele oli katsunud tulla Kanadasse 1962. Tema süüdistus põhjustas laiemat tähelepanu, kui see ilmus Toronto päevalehes „The Star" ja New Yorgi päevalehes „The New York Times".

Möödunud nädalal kohtunik Jules Deschenes esitas nõudmise Littmanile, et ta nimetaks need kaks inimest, kes aitasid teda vormida tema väidet, kuna Littmani süüdistused olid esimesed,

mis antud progressiivsete konservatiivide valitsusele komisjoni loomiseks.

Kui Littman kohtuniku nõude peale protesteeris, siis kohtuministeeriumi advokaat Ivan Whitehall, kes esindas föderaalvalitsust komisjoni ees, ütles, et Littmani „alusetud süüdistused" tuleb lõpetada ükskord ja kõigi vastu.

Littman nõudis aega oma advokaadiga arutlemiseks oma õiguste üle. Kui ta keeldunuks komisjonile nimede andmist võidaks teda süüdistada kohtu põlastamises.

Teisel päeval Littman ütles, et tema üksinda oli teinud eksliku järelduse, et Mengele oli tahtnud 1962. a. Kanadasse tulla.

Whitehall ütles, et mitte ükski „arukas mees poleks sellisele järeldusele jõudnud nii puuduliku informatsiooni alusel."

Littman identifitseeris oma kaks andmete andjat kui seersant Fred Yetter ja Al Naylor, kuid lisas, et tema üksi oli teinud sellised järeldused, kuid tema kiri peaministrile oli põhinenud sellele, mida ta seoses asjaoluga uskus.

Kanada Juudi Kongressi advokaat Irvin Cottler ja Põhja-Ameerika Juutide Uniooni esindaja protesteerisid häälekalt Whitehalli väljenduse vastu,

nad olevat mures, et lõök Littmani vastu võiks põhjustada usaldamatuse kogu natsi sõjakurjategijate kohtu alla andmise aktsioonile.

Teatavasti Deschenes sai ülesandeks leida, kas Mengele või mõni muu natsisõjakurjategija oli kunagi Kanadasse tulnud ja kuidas nüüd saaks nende üle kohut mõista, kui nad oleksid veel siin.

Kuigi Whitehall väidab, et ta ei tee küsimusealuseks komisjoni väärtust, kardavad juudi grupid, et uurija töö võiks kaotada tähenduse.

EELK Peetri Kogudus Torontos

ADVENT

KONTSERT-JUMALATEENISTUS

pühapäeval, 15. detsembril kell 11 hommikul

Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel esitab

RAHVASTE JÕULULAULE

Jumalateenistusele järgneb KOGUDUSE ja PÜHAPÄEVAKOOLI JÕULUPUU all saalis.

AKADEEMILISE KODU korralduse!

toimub reedel, 13. dets. s.a. kell 8 õhtul

Tartu College suures saalis traditsiooniline

CAPRIKORNUS jõulupuu

Sissepääs $5.—

Tants ✭ Baar ✭ Suupisted

UUENDAGE „VABA EESTLASE" TELLIMINE 1986. AASTAKS!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — Tellige „VABA EESTLAST" **Tellimiskupong lk. 3**

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—
I klassi posti ja lennuposti hinnad tellimiskupongil, lk. 3

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Stokholmi Eesti Lasteaia rütmipillide orkester esinemas.

Kommentaar

Nõukogude propaganda

Kanada ajaleht „The Observer" (26. nov. 1985) on avaldanud välispoliitilise analüütiku John D. Harbroni artikli „Nõukogude propaganda", kus väga asjalikult ja mõistvalt nähakse nõukogude propagandat ja selle kõrval ka eestlaste probleemi iseseisvuse taastamiseks.

„Genfi konverents ja maailma meedia ülemäng selle ümber tuli ja kadus, aga nõukogude propaganda, mis käis kokkusaamise eel, jätkub nõrgenemata. .....

Ajutiselt ja uskumatult ilmus esimest korda president Reagani pilt „Pravda" esikiljele, mis on ametlik N. Liidu Kommunistliku Partei häälekandja; kindlasti sellepärast, et ta naeratas sõbralikult kui surus kommunistliku partei peasekretäri Mihhail Gorbatshovi kätt.

Varem oli Reaganit portreeritud N. Liidu meedias avaldatud karikatuuridel kui ennasttaltsutamatut cowboy'd tuumarakettidega vööl kuue püstoli asemel, mis viimastel ripuvad relvavöö küljes.

Samal nädalal kui „naeratav" kokkusaamine toimus avaldas regulaarne nõukogude uudiste väljaanne „Soviet News", mis antakse välja N. Liidu Kanada saatkonna poolt pikema võltsingu moodsast ajaloost nagu seda tehakse N. Liidus. Sel oli tegemist kurva olukorraga riikides, mida tänapäeval nimetatakse Eesti NSV (Nõukogude Sotsialistlik Vabariik) ja Läti NSV Nõukogude Liidus.

Võibolla ükski allaheidetud ühiskond pole olnud nii protesteerivalt häälekas oma eksiilis olevais ühiskondades, kui endiste demokraatlike Balti riikide Eesti ja Läti inimesed, mõlemad mis kadusid brutaalseis sündmusis II maailmasõjas.

Nõukogudevastaseim neist kahest on olnud eestlaste ühiskond väljaspool kodumaad, kuna demokraatia oli tugevaim Eestis, kui see oli iseseisev aastate 1919—1940 vahel.

On naermapanev lugeda N. Liidu saatkonna väljaande faktidest ja tegelikkusest, et praegusel Eesti NSV'l on õigus vabalt lahkuda N. Liidust. Millal on ükski riik või piirkond, mis vallutatud või okupeeritud N. Liidu poolt, kunagi „lahku löönud" Moskva „valitsuse" alt?

Meenutagem vaid mida Nõukogude tankid tegid Prahas augustis 1968, kui tshehhid katsusid valitavat valitsust (kommunismi all) moodustada. Poolas 1981, kus Solidaarsuse ametühing katsetas ja ebaõnnestus, leida vaba tööliste organisatsiooni kommunistlikus Poolas?

Ja kes võib unustada Ungari revolutsiooni 1956. a. sügisel, kui Ungari demokraatsed sotsialistlikud parteid katsusid leida pluralistliku rezhiimi selles nõukogude võimu all olevas Kesk-Euroopa riigis. Nõukogude tankide jõudmine Budapesti lõpetas brutaalselt Ungari püüdluse poliitiliseks vabaduseks.

Eesti juhtide saatus N. Liidus, kes tahaksid lahku lüüa, võiks olla sama — kohe jõuavad kohale nõukogude tankid ja väeosad Tallinna. (Neil pole vaja tulla, neid on üle 100.000 Eestis. Tolm.)

Mida me leiame N. Liidu saatkonna väljaandest on brutaalne Eesti ajaloo võltsing. Me lugesime, et Eesti võinuks 1919. saada „vabastatud" Moskvast juhitud tööliskommuunide läbi, mis tekkisid igal pool Euroopas 1918. aastal. Need allusid käsule täita poliitilisi tühimikke, mis tekkisid Saksamaa ja Austria-Ungari impeeriumide kokkuvarisemise järel, näljas ja väsimuses.

See, mida Nõukogude saatkonna propagandapamflett nimetab „sotsialismi ehitamiseks" on petlik marksismi pehmendav väljendus. See tekkis N. Liidu okupatsiooni järel Eestis 1940 ja pärast sõjalist vallutamist 1944.

Mis iial eestlased arvavad sellest loost võib lugeda kuulda paljudest eksiiliühiskondadest mitmel pool maailmas."

Nagu autor ütleb, et eestlased on olnud häälekad oma õigusi nõudes. Selline artikkel on tunnustuseks meie väsimatuile õiguse nõudjaile ja maailma silmade avajaile. Sel on olnud tulemusi.

HA

Meie vabadusvõitlus I

Eesti ja teiste Balti riikide vabadusvõitluslikud organisatsioonid on mures. Kuid see mure ei piirdu mitte ainult nende inimestega, kes vabas maailmas ja kodumaal vabadusvõitluslikku tööd juhivad, vaid pilvine taevas Läänemere kohal, kuhu viimase 45 aasta jooksul ei ole tunginud ükski päikese kiir, on hakanud oma rusuvat mõju avaldama kõigile eestlastele, lätlastele ja leedulastele — neile, kes on okupatsioonijõudude survel põgenenud igasse ilmakaarde ja neile, kes on jäänud kodumaale. Päevad, kuud ja aastad mööduvad ja tõele au andes oleme sunnitud konstateerima, et võitlus eesti ja teiste balti rahvaste põhiliste õiguste eest ei ole pärast Teist maailmasõda loodetud ja ülesseatud eesmärkidele lähemale jõudnud; me takerdume oma vabadusvõitlusega ikka veel samade probleemide küüsis, mis meie tee sulgesid juba 45 aastat tagasi.

Küsimus ei seisa selles, et me pole püüdnud ega pingutanud ja meile antud võimaluste piirides tegutsenud. Tehes kokkuvõtteid möödunud aastakümnete tegevuse kohta meie vabadusvõitluse tiivustamiseks ja eesti rahvale ta iseseisvuse ja põhiliste õiguste kätte võitlemiseks võime üles lugeda pika algatuste ja ürituste nimekirja, mis sisaldab mitmesuguseid aktsioone eesti rahva olukorra kergendamiseks ning seal valitseva okupatsiooni rezhiimi lõpetamiseks. Suure osa neist aktsioonidest oleme teostanud eesti rahvusgrupi raamides, kuid paralleelselt sellega oleme töötanud koos läti ja leedu rahvusgruppidega ja laiemas ulatuses isegi teiste Ida-Euroopa ikestatud rahvastega.

Oma rahvusgrupi raamides oleme teinud broshüüridega, märgu- ja lugejakirjadega, Vabariigi aastapäeva aktustega, näitustega, parlamendiliikmetega ja avaliku elu tegelastega kontaktide võtmisega, esindajate saatmisega Helsingi kokkulepete konverentsile ja selle järelkonverentsidele, Ülemaailmsete Eesti Päevade suurüritustega ja tuhandete inimeste osavõtul toimuvate vabadusdemonstratsioonidega, suurt tööd oma kultuuri ja meie rahva kurva saatuse tutvustamiseks.

Koos teiste balti rahvusgruppidega oleme korraldanud Ottawas Parlamendihoones Balti õhtuid, oleme tegutsenud BATUN'i raamides balti rahvaste olukorra tutvustamiseks ja meie küsimuste ÜRO-s päevakorrale tõstmiseks, tutvustasime energiliselt balti rahvaste olukorda Los Angeleses toimunud olümpiamängude ajal ja organiseerisime ühises koostöös eesti ja läti organisatsioonidega ja noorte gruppidega Kopenhaagenis möödunud suvel vene okupatsiooni hukka mõistmiseks Balti tribunaali ja Läänemerel vabadusristlemise.

Balti rahvusgruppide vabadusvõitluslik koostöö on eriti head vilja kandnud Washingtonis, kus on loodud meie olukorra tutvustamiseks ja ühiste aktsioonide ellu viimiseks Ühendatud Balti-Ameerika Komitee, kes on arendanud tihedaid kontakte Ühendriikide Kongressi mõlema kojaga ning Ühendriikide administratsiooniga. Kuid kõrvuti idarannikul tegutsevate Balti organisatsioonidega tuleb eriti esile tõsta Los Angeleses rajatud Balti Vabadusliitu, kellel on tekkinud president Reagani Kalifornia sõprade kaudu soojad sidemed Valge Majaga.

Üheks suuremaks laiemaulatuslikuks algatuseks oli viie ikestatud rahvuse ühine ettepanek 1978. aasta novembris Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile N. Liidu kolonisatsiooni lõpetamiseks Eestis, Lätis, Leedus, Ukrainas ja Valge-Venemaal. Resolutsioon, millele alla kirjutasid Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu, Vabade Lätlaste Maailmaföderatsiooni, Leedu Ülemaailmne Keskorganisatsiooni, Vabade Ukrainlaste Maailmakongressi ja Vabade Valgevenelaste Konverentsi esindajad, hõlmas 150 leheküljelise põhjalikult koostatud dokumentide kogu, mis naelutas kinni Moskva vägivallateod allaheidetud riikides, samuti nende poolt teostatud lepingute murdmised. Resolutsiooni üleandmise ajal korraldati New Yorgis Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis tegutsevatele korrespondentidele pressikonverents ja demonstratsioon-rongkäik. Nagu sellest nähtub oli see põhjalikult ettevalmistatud aktsioon.

Kuid kahjuks ei andnud ka see algatus loodetud tulemusi. Tolleaegne Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär austerlane dr. Kurt Waldheim, kes püsis oma kohal venelaste toetusel, ei julenud tulla isegi resolutsiooni vastu võtma ja saatis kohale väiksema kraadiga mehed. Resolutsioonist ei ole pärast selle üleandmist enam midagi kuulda olnud. Samasugust vaikset kalevi alla panemise surma on surnud ka Euroopa parlamendis vastu võetud seisukoht, mis nõudis Lääne-Euroopa riikide valitsustelt Balti riikide küsimuse üles tõstmist Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis. Paremini pole käinud ka Ühendriikide Kongressis vastu võetud resolutsioonide käsi Balti riikide küsimuses — ka need pole otsaga maailmaorganisatsiooni liikmete palgete ette jõudnud. Balti rahvusgruppide nooremate generatsioonide esindajatest koosnev BATUN-i organisatsioon võttis endale ülesandeks balti probleemide viimise individuaalselt võimalikult paljude maailmaorganisatsiooni liikmesriikide esindajate ette. Seda tööd tehti suure ohvrimeelsusega ja energiaga, kuid tulemused olid väikesed. Jällegi selgus, et Moskvas asuva „suure venna" käsi ulatus võrdlemisi raske survega ka New Yorki ning BATUN-i tegevuse tulemusteks on olnud paremal juhul ainult tröötivad ja kaastundlikud sõnad.

Ja nii me algatame, tegutseme ja pingutame, saades sealjuures abi ka Eestis tegutsevalt vabadusvõitlejate grupilt, kes on saatnud omapoolseid memorandumeid Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile.

N. Liidu poliitvangidest 50% ukrainlased

Ukraina sõjaveteranid kohtusid Torontos

Torontos toimus ukraina sõjaveteranide kolmepäevane konverents. Üheks osaks selles oli pressikonverents, millest osavõtjaile tutvustati ukrainlaste vabadusvõitlusi II maailmasõjas. Konverentsi puhul oli saabunud kaks endist sõjaveterani Euroopast, kaks saksa kontsentratsioonilaagris viibinud ukraina Badera-üksuse liiget, kes olid Hitleri poolt määratud likvideerimisele.

Esindaja andis pikema ülevaate ukrainlaste katsest II maailmasõja ajal, venelaste ja sakslaste kokkupõrke puhul saavutada aastakümneid püsinud unistust Ukraina vabaduse taastamiseks. Nagu Eestile ei andnud II maailmasõja lõpp, nii ka mitte ukraina rahvale nende vabadust ja iseseisvust, kuid II maailmasõda andis ukrainlastele uue võimaluse katse tegemiseks vabaduse saavutamiseks — ja nad katsetasid, aga eriti raskeis olukordades.

Lääne demokraatiad astusid liitu kõigi aegade veriseima diktaatoriga võitlemaks teise diktaatorriigi natsi-Saksamaa vastu. Tulemuseks oli ukraina rahva, samuti Kesk-Euroopa ja kogu maailma laastamine.

See liit päästis N. Liidu lagunemast, tegi ta suurjõuks ja suureks ohuks tänapäevases maailmas.

Esiteks andis Molotov-Ribbentropi pakt Hitlerile rohelise tule Poola ründamiseks, mille tasuks Stalin sai osa Poolale kuulunud Lääne-Ukrainast, kus rahvas allutati punasele terrorile, kollektiviseerimisele, küüditamisele ja hävitamisele. Saksa—N. Liidu sõja alguses taganevad N. Liidu väed jätsid maha tuhandeid-tuhandeid vangistatud ukrainlaste laipu.

Lääneukrainlased olid kuulnud palju bolshevike terrorist, eriti ühest, mis seotud verise kollektiviseerimisega, mis lõppes kunstlikult tekitatud näljahädaga Euroopa viljaaidas Ukrainas.

Ukrainlased olid tahtnud maailma tähelepanu sellele juhtida, kuid tsiviliseeritud maailm oli ükskõikne ja kurt.

Palju Stalini terrorist Ukrainas sai teatavaks, kui Nikita Hrushtshev avaldas sellekohaseid andmeid ja lisas, et võibolla keegi ei tea, kui paljud hävisid kollektiviseerimise tagajärjel.

Saksa—N.Liidu sõja puhkemine andis ukraina rahvale uue lootuse. Uus generatsioon oli valmis katsetama teostamaks mitte kunagi lõppevat unistust iseseisvast Ukrainast. Kuna läänedemokraatiad olid ukrainlaste rõhujate poolel, ega teatud veel Hitleri tõelistest plaanidest Ukraina tuleviku osas N. Liidu võitmise puhul,

siis olid ukrainlased valmis võitlemaks N. Liidu vastu, lootes et sakslaste abiga suudetakse nõukogude venelasist jagu saada.

N. Liidu okupatsioon Lääne-Ukrainas 1939. aastal ei olnud kerge, kuna kogu rahvas pani tugevalt vastu, eriti põrandaalused. Hrushtshev ütleb oma mälestusis, et ukraina rahvuslased tegid neile rohkem pahandusi kui ükski teine. 1939. a. rahulepingu ja sõjapuhkemise (1941) vahel võibolla jättis punaarmee sel põhjusel taganemisel maha tuhandeid mõrvatuid.

Just kaheksa päeva pärast Saksa—N. Liidu sõja puhkemist ukrainlased võtsid algatuse

ja 30. juunil 1941 proklameerisid ilma sakslaste nõusolekuta iseseisva Ukraina välja.

See proklamatsioon oli suure tähtsusega, 1) kui tunnus, et ukrainlased kavatsesid Ukraina pinnal realiseerida ainult ukraina poliitikat ja 2) sundisid sakslasi näitama oma tõelisi kavatsusi Ukrainas juba pealetungil itta.

Sakslaste reaktsioon oli kiire ja brutaalne. Nad arreteerisid Ukraina valitsuse ja vangistasid nad Sachenhauseni kontsentratsioonilaagrisse, millele järgnes kogu Lääne-Ukrainas massiline ukrainlaste vangistamine. Nii sai selgeks ukráina rahvale juba sõja alguses nn. „uus Euroopa"; ukrainlastele oli ette nähtud mahasurutud olukord, kus nendele lubati haridust kuni 4. klassi tasemini, sakslaste barbaarne poliitika muutis vaba ukraina rahva orjade klassiks, kelle saatuseks jäänuks teenida sakslaste ülirassi. Sageli Ukraina linnad ja külad piirati öösel saksa politsei poolt sisse ja vangistati inimesi, kes paigutati arvukaisse kohalikesse kontsentratsioonilaagreisse, kust nad edasi saadeti Saksamaale töölaagreisse.

Vastukaaluks sakslaste terrorismile organiseeriti Ukraina Rahvuslaste Organisatsioon (OUN). kes kutsus üles ukrainlasi relvastuma ja varsti oligi Ukraina maapiirkondades relvastatud üksusi Ukraina Vastuhakkajate Armee (UPA) ridadest.

Nii alustas ukraina rahvas kahe frondi sõda sakslaste ja nõukogude armeede vastu, mis kestis sõja lõpuni sakslaste ja nõukogude võimu vastu 1951. aastani.

Seda sõda käsitletakse Hrushtshevi memuaarides, öeldes et kui Bandera sai aru, et sakslased ei mõelnud pidada oma lubadust käendamaks neile iseseisvust, Ukraina suunas oma üksused nende vastu, aga isegi siis ei lakanud ta N. Liitu vihkamast ja nõukogud kandsid raskeid kaotusi.

Sakslased olid andnud korralduse kõigile oma Einsatzkommando C/5 osakondadele ukraina Bandera liikumise likvideerimiseks, kuna nad olevat valmistumas mässuks.

Ukrainlaste kaotused olid olnud ebanormaalselt suured. Ukraina Teaduste Akadeemia on arvestanud, et Ukraina kaotas 1941—1944. aastail 3.898.457 tsiviilisikut ja 1.368.588 sõjaväelast, sõjavangid kaasa arvatud.

Saksamaale oli sunniviisil viidud 2.244.000 inimest, kellest paljud hukkusid liitlaste pommituste läbi, nälja ja viletsuste tõttu nõukogude orjalaagreis.

Sellesse arvestusse ei kuulu Ukraina Vastuhakkajate Armee ja relvastatud põrandaaluste gruppide kaotused.

Saksamaa kontsentratsioonilaagreis hinnatakse poliitilisi ja mittepoliitilisi ukrainlasi olevat surnud kaks miljonit, kus nad ei olnud registreeritud mitte ukrainlastena, vaid poolakatena vastavalt 1939. a. kuuluvuse kohaselt. See andis N. Liidule hea võimaluse ukrainlaste süüdistamiseks sakslaste kaastöölistena, kuna neid ei leitud ühegi kontsentratsioonilaagri nimekirjas. Kui arvestada kokku kõik ukraina kaotused, võidakse saada koguarvuks kümme miljonit. Võrdluseks olgu nimetatud, et Saksamaa kaotuste suurust hinnatakse 3,5 miljonile inimesele.

Ukraina poliitilistest vangidest, kes olid Sachenhauseni laagris on vaid vähesed elus. Nad ei olnud rahulikud kõrvaltvaatajad, vaid võitlejad, kes olid täitnud oma kohustust oma maa vastu. Võitlejatena

(Järg lk. 9)

Kuid meie ja teiste balti riikides küsimus ei ole kusagilt liikuma hakanud. Vene termiidid jätkavad aga raudse järjekindlusega eestlaste ja teiste balti rahvaste rahvuslike ja kultuuriliste juurte närimist ja see, kellel on olnud võimalust Eestis ilmuvaid ajalehti jälgida, võib konstateerida, et lehtede veergudel on juba tunduvalt rohkem vene kui eesti nimesid. Ning Moskvas võimutsev N. Liidu kommunistliku partei keskkomitee, kuhu kuulub eestlastest teadupärast ainult Venemaa eestlane ja Kremlist tulevate käskude rakendaja okupeeritud Eesti territooriumil, Karl Vaino, määrab häbenematult kindlaks kui palju eesti rahvas peab venelastele järgmise 15 aasta jooksul liha, piima, põlevkivi ja tööstussaaduseid andma.

See kõik sünnib 20. sajandi lõpul, kus maailmast on viimased koloniaalriigi jäänused kadumas ning kus Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis räägitakse kõrge paatosega rahvaste enesemääramise õigusest, inimõigustest, õiglasest maailmarahust ja teistest kõrgetest ideaalidest. Me leiame, et me oleme ummikus ja küsime, mida teha antud olukorras? Kas on veel väljavaateid ja võimalusi tagajärgi andvaks meie rahva õiguste est võitlemiseks või tammume edasi senisel paljukäidud rajal, mis seniste kogemuste kohaselt tõenäoliselt kunagi ei vii sihile?

Käsitame seda küsimust pikemalt järgmises juhtkirjas.

K. A.

Töötame ja palvetame vaba Eesti eest

Hamiltonis tähistati Vabadusvõitluse Nädalat

24. nov. toimus Hamiltoni koguduses surnutepüha jumalateenistus, kus teenis õp. T. Nõmmik ja meeldiv muusikaline osa oli sopran V. Tali'lt, kes laulis J. S. Bachi „Ava end" (Kantaat 61) ja surnute mälestamise ajal eriti südamlikult A. Dvoraki „Jehoova, mu karjane" oma vanemate Adele ja Johannes Sumbergi, Linda Pallopi ja kõikide teiste lahkunute mälestuseks. Orelil saatis organist Eva Rammo. Solist kaunistas oma lauluga ka armulaua jagamist, millest osavõtt oli küllalt arvukas.

Jumalateenistusele järgnes all saalis Vabadusvõitluse Nädala aktus, mis algas lippude defileega. Palvuse pidas õp. T. Nõmmik. Avasõnas HEVÜ esimees A. Jurs palus koosviibimist alustada lauluga „Eestimaa, su mehe meel". Esimees mainis, et vabas maailmas eestlased tähistavad täna Vabadussõja algust, kuna see võitlus jääb igaveseks meie ajaloo lehekülgedele. See kasvatas eestlases vankumatu rahvustunde, mida pole suutnud murda kodumaal valitsev terror. Lausus ka tere tulemast H. Võitlejate Ühingu, H. Eesti Seltsi, H.E.S. Segakoori ja Pensionäride Klubi nimel.

Samas austati ka ainukest Vabadussõja veterani Karl Rannat kellele väike Tiiu Nõmmik kinnitas lille rinnale. Aktuse teadustaja E. Lindaja mainis,

et aastate eesti oli Hamiltonis 14 Vabadussõja veterani. Aastad on kahandanud arvu juba ühele.

Muusikalises osas esines Hamiltonis sirgunud ja kõrgema muusikalise hariduse saanud Heidi Plinte-Cassano, esitades J. B. Bachi „Siciliano, F. Chopini „Nocturne" ja J. Aaviku „Rahulik viis". Tugev aplaus esinejale, lilled andis üle E. Lindaja.

Aktus jätkus päevakohase kõnega Ohvitseride Kogu esimees August Nõmmikult. Kõneleja ütles, et Vabadussõda tõi iseseisvuse ja vabaduse eesti rahvale. Analüüsides tegureid, mis kindlustasid võidu, olid need võitlusvõimeline armee, teadlik ja teotahteline haritlaskond ning elujõuline, ohvrimeelne rahvas. Sõjameeste suvepäevast osavõtjad 1966. a. leidsid vajaliku olevat pühendada ühe nädala selleks, et leida teid ning võimalusi iseseisva Eesti taastamiseks. Selleks valiti Vabadussõja algusele eelnev nädal ja nimetati Vabadusvõitluse Nädalaks.

Kõnelcja arvas, et meil on tänapäeval kasutada samad eelised, mis olid Vabadussõja ajal, välja arvatud sõjaline jõud.

Me ei taha mõista, et muutunud olukordades sõjaline jõud pole enam oluline iseseisvuse taastamisel. Selleks on küllalt teotahtelisest haritlaskonnast ja ohvrimeelsest rahvast. Sõjalise jõu asemel on propaganda.

Vaba maailma juhid on korduvalt väitnud, et anastatud rahvad N. Liidus on nende ustavad liitlased võitluses kommunistliku diktatuuri ja imperialismi vastu. Senini pole aga midagi tehtud selleks, et need rahvad saaksid end paremini organiseerida ühiseks võitluseks Ida-Euroopas. N. Liit on agressiivne vaba maailma suhtes, organiseerib valitsuste kukutamist, terrorismi ja ülemaailmset propagandat kommunismi levitamiseks. Demokraatlikud riigid samal ajal teevad vähe demokraatliku korra kaitsemiseks ja kommunistliku diktatuuri leviku piiramiseks. Kui tugevamad anastatud rahvastest „Group 7" koostas raamatu N. Liidu dekoloniseerimise vajadusest ja tahtis ühte neist anda ÜRO pesekretärile, kes keeldus seda vastu võtmast. Ükski ÜRO liikmesriikidest ei protesteerinud selle juures. Miks vaba maailm ei taha tegeleda selle küsimusega, on mõistatus.

Balti rahvad kuuluvad ajaloolselt ja kultuuriliselt L.-Euroopasse. On selge, et oma tuleviku kujundamisel Ida-Euroopas peavad algatuse haarama seal asuvad N. Liidu poolt anastatud rahvad. Nende seas on erilises olukorras baltlased, kes olid iseseisvad rahvad kahe maailmasõja vahel ning täieõiguslikud liikmed Rahvaste Liidus. Tuleks nõuda, et balti rahvusgruppidele vabas maailmas antakse õigus esindajate saatmiseks ÜRO istungitele samal alusel, kui Palestiina Vabadusvõitluse Organisatsioonil. Ilma selgitustööta vabade rahvaste seas ja ÜRO liikmesriikide valitsuste juures seda nõudmist ei arvestata.

On vajalik alustada laiaulatuslikku allkirjade kogumist — üks iga anastatud baltlase kohta N. Liidus — 6 miljonit allkirja.

Allkirjade korjamisega saaks alustada Eesti ja Leedu vabariigi aastapäeva tähistamise ajal (veebruaris) ja lõpetada Läti aastapäevaga 1986. Sellele ühisele aktsioonile võiksid järgneda teised selletaolised, mis kaugemas tulevikus võivad vabaduse tuua kõigile rahvastele Ida-Euroopas. „Töötame ja palvetame, et võiksime kord elada iseseisvas Eestis," lõpetas kõneleja oma väga sisuka ettekande.

Kava jätkus Ivar Rammo poolt väga ilmekalt esitatud katkendiga A. Kivikase romaanist „Nimed marmor tahvlil".

E. Lindaja tänas kõnelejat ja mainis, et meil on olemas momendil muidki probleeme. Kui toimus Läänemerel Vabadusristlemine, oli Kanadast osavõtjaid ainult käputäis.

Samal ajal vene okupatsioonivalitsuse võidu tähistamisest võttis osa hulgaliselt väliseestlasi.

Samuti kahjustab majanduslik toetus N. Liitu minevate dollarite näol meie vabadusvõitlust. On raske rääkida kohalikele poliitikuile, et ärge saatke oma saadikuid okupeeritud Eestisse, kui samal ajal oma inimesed seda hoolimatult lapselikkusest teevad. Kuid uus põlvkond Kanadas on üles kasvamas ja näitab uut ning tugevat initsiatiivi, seda näitasid ka EKN-i tulemused.

Aktuse lõppsõnas H. E. Seltsi uus esimees I. Laurimaa tänas kõiki aktusele kaasa aitajaid, kõnelejat A. Nõmmikut, H. Plinte-Cassanot klaveripalade eest, samuti H.E.V.Ü. esimeest A. Jursi ning teadustajat E. Lindajat, samuti daame võileibade ning kookide eest: H. Kleiner, A. Ploom, K. Lember, V. Tõsine, E. Õunapuu, S. Pertens, E. Viitre, L. Koger, I. Poltov ja E. Lindaja olid maitsekalt katnud laua.

Hästi õnnestunud aktus lõppes Eesti hümni laulmisega.

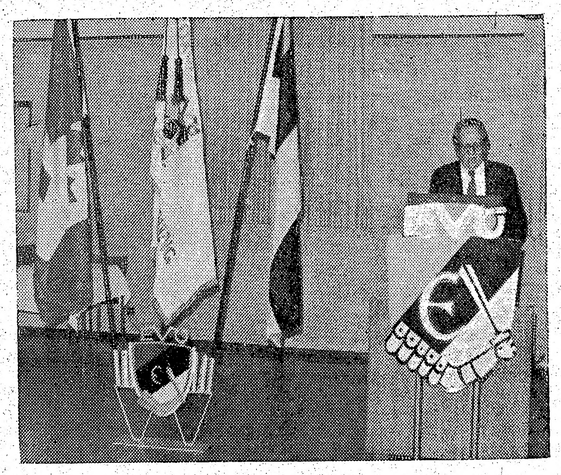

TEVÜ poolt korraldatud Eesti Vabadussõja alguse aastapäeva aktusel oli kõnelejaks Endel Ruberg, keda näeme pildil kõnelemas. Foto: Vaba Eestlane

VALVEARST NÄDALALÕPUL

14. ja 15. dets.
dr. J. Marley, tel. 921-7777

21. ja 22. dets.
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

Lugeja kirjutab

„Ehatare" ülesandeist

Lugedes „Vaba Eestlases" nr. 76 ilmunud „Extensive Care Fund „Ehatares" " rohkem abivajajate jaoks paistis mulle eriti silma üks lause, „et oleks majanduslik tagatis selles ajast üle aitamiseks, kus vananevad elanikud vajavad rohkem abi kui see on „Ehatare" ülesanne ja otstarve — et saaks palgata abijõude abivajajate toitmiseks, hoolitsemiseks, vannitamiseks jne., kuni omastel avaneb võimalus abivajaja „Nursing Home'i" või „Chroinic Care Hospital'i" paigutamiseks."

Kui inimene tuleb ise või teda tuuakse „Ehatarre", siis on see üks suurematest murrangutest tema elus. Seda teab igaüks, kes seal töötab. Kui ta pikapeale selle paigaga harjub ja selle viimaks omaks võtab, siis peab ta haigestumise korral sealt lahkuma, kuna „Ehatare" ÜLESANNE, ja seda sõna on seal korratud kahel korral, ei ole enam tema eest hoolitsemine.

Kui „Ehatare" plaanitseti ja ehitati, siis oli see minu arvates paik, kus üks vanem eestlane võis rahulikult oma elupäevade lõpule vastu minna. Kas ei mõeldud sel ajal nii kaugele ette, et inimesed haigestuvad ja vajavad hoolt, mille andmine oleks võimalik kohapeal?

Haigused on igaühe elus mida keegi ei soovi, veel vähem kui oled vana ja vajad abi. Mis ütlesid „Ehatare" plaanitsemisel arstid, psühholoogid? Nemad kindlasti teavad kui halb — lihtsalt hirmus on olla haigena võõrast keelt kõnelejate keskel ja võõra ümbruse mõjust haigele. Toitmine, hoolitsemine, vannitamine peaks olema üks „Ehatare" põhilistest ülesannetest ja oleks pidanud olema selle otstarve selle plaanitsemisel.

„Ehatare" on ehitatud eestlaste ühise panusena — see on meie ühiskondlik ettevõte. Kuidas võib „Ehatare" selle ühiskonna kõige hädisemat liiget nii kohelda!

Johanna Toome

Rahutervitused N. Liidust

JOENSUU — Põhja-Karjala piirivööndis ja selle lähedusest on leitud õhupalle, millede külge on kinnitatud venekeelne rahulõkitus. Soome piirivalve pole suutnud veel selgitada, kust 20-30 sentimeetrilise läbimõõduga pallid on saadetud. Olevat võimalik, et need on tulnud idast, kuigi olevat ka võimalus, et need on saadetud Soomest itta. Venekeelses tekstis on „Rahu maailmale" ja tuvi pilt.

(Algus lk. 2)

neid sageli tabati ja arreteeriti kahtlustatuina vastupanuliikumises, nagu OUN, UOA jt.,

kes võitlesid Ukraina pinnal ja alati oli nende sihiks üks ja sama eesmärk — iseseisev ja ühendatud Ukraina.

Võitlus ukraina rahva vabaduse eest kestab, sest nad soovivad elada nagu teised inimesed, selletõttu on eriti kõrge praegu ukraina poliitiliste vangide arv N. Liidu vanglais ja kontsentratsioonilaagreis, mis võivat tõusta 50-le protsendile.

Endised ukraina poliitilised vangid koos ukraina rahvaga uskuvat kindlasti, et Vene impeeriumi päevad on nummerdatud. Nõukogude desinformatsioon ja laimutaktika ei aita neid igavesti püsida.

Neid endisi vange on vähe järel,

äsjasest pressikonverentsist võttis kuni 40 meest osa, olles tunnistajad Ukraina vabadusliikumisele.

Kongress oligi kunagiste veteranide probleemide arutlemiseks, kuna neid on katsutud N. Liidu poolt mustata sõjakurjategijatena.

Soovitakse osta

MATUSEPLATSI KAHELE

Mt. Pleasant või mõnel teisel kalmistul.

Helistada 481-7921
(õige tel. number)

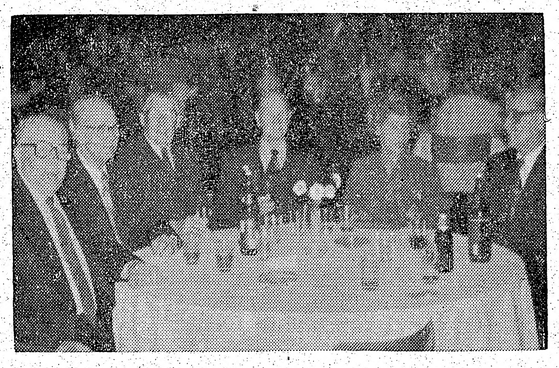

Grupp Georgina eestlasi Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi sügispeol. Pildil vasakult E. Martinson, O. Luukas, E. Lood, F. Aadli, pr. Aadli ja külaline Alfred Kelder. Foto: J. Säägi

MONTREALI UUDISEID

Novembrikuu esimene reede tõi Montreali pensionäridele huvitava pealelõunase kavarohke osavõtuga. Vestluse aineks oli reis bussiga läbi kümne riigi Euroopas, mille olid sooritanud abielupaar Randpalud. Reis oli olnud küllaltki väsitav bussis istumisega, kuid üldelamustega jäid osalejad väga rahule. A. Randpalu jagas oma muljeid koosolijatega, näidates slaide ja lisades selgitavaid märkusi.

Ekraanile oli projekteeritud maakaart, kus võis jälgida teekonda. Esimeseks peatuspunktiks oli Kreeka, sealt edasi läks sõit bussiga. Külastati Ateenat ja kolme Kreeka saart, kus eriti võimsalt mõjus Akropolis.

Itaalias alati Napoliga ja lõpetati Veneetsiaga, kus Austriasse mindi, sealt Schweitsi. Lõuna-Saksamaale, Hollandisse, Belgiasse, Londonisse ja lõpuks Pariisi, kust algas tagasilend Montreali.

A. Randpalu näitas slaide külastatud kohtadest, kuna vestleja jutust selgus, et elu Euroopas pole enam odav, eriti toit ja lõbustuskohtade külastamine, mida abielupaar oli kaasa teinud. Kuna reisibüroo poolt oli kõige eest hoolitsetud, siis kulges reis sujuvalt ja meeldivalt, ainult istumist natuke palju, lõpetas vestleja.

Kohalolev publik sai pildi kogu reisist ja kinnitas oma rahulolu aplausiga.

☆

Montreali Pensionäride klubi kokkutulekul 22. novembril esitati National Filmboardi poolt valmistatud lühifilmid: Jack Rabbit-Johansen ja eskimo naiskunstnik Kenojuak.

Jack Rabbit Johansen on tuntud üle Kanada. Ta on „Metuusala" vanusega, norra päritoluga, kanada murdmaasuusataja, kes esimesena siia mandrile tõi selle spordiala. Oma kõrges vanuses (ca. 108 a.) on imestamapanev tema füüsiline ja vaimne vitaalsus, ta oli suuteline veel lühemat aega tagasi osa võtma pikemast suusamaratonist.

Elukutselt masinainsener, õppinud Berliini ülikoolis. Filmi koostamisel oli kasutatud ka vanu filmilõikeid, kus ta kuulus põhjanaba uurija Nanseni meeskonda, kuulsal laeval Fram'il. Oli esitatud ka katkeid tema sünnikohast Oslo lähedal, kuid suurem osa näitas tema üksildast elu Montreali lähedal Laurentieni mägedes ja tema maastikusuusatamist. Oma hüüdnime, Jack Rabbit, sai ta kohalikelt indiaanlastelt, kes teda pidevalt nägid suusatamas lumises maastikus. Oma teenete eest kanada suusaspordis anti talle Montreali McGilli ülikooli poolt audoktori kraad. Praegu elab ühes Montreali vanadekodus.

Teine lühifilm eskimo naiskunstnikust Kenojuak'ist oli tublisti erinev. Nägime tüüpilise eskimo perekonna elu igloos ja nende üldist elulaadi Baffini saare rannikul. Filmis nägime tema loomingulist tegevust, kus ta vaba käega kandis algul paberile oma ideed loomadest, lindudest ja loodusnähtustest, kus ka kuul ja päikesel oli osa. Siis kanti joonis siledale kivipinnale, kuhu see joonise järgi sisse raiuti, siis kaeti kivi pind värviga ja sellejärele tehti paberiga äratõmbed. Kasutatavad värvitoonid olid puhtad ja kontrastsed. Peale Kenojuaki oli selles ümbruses ka teisi vähemtuntud selle ala kunstnikke, valmistavad pisiskulptuure ja graafilisi lehti.

H.H.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5090 Shepperd Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS

Müük ja remiinine

Tel. 291-8054, kodus 423-5716

SOBIV JÕULUKINK

NEEME JÄRVI HELIPLAAT — TUBIN, SIBELIUS jt.

Saadaval Eesti Abistamiskomitee äris Eesti Majas. Posti teel või koju toomine: A. Teder, 29 Bowden St. Toronto, Ont. M4K 2X3. — Tel. (416) 465-5382

Müüa Eesti Vabariigi metallmünte ja paberrahasid soodsate hindadega

Sobiv kingitus jõuludeks kõigile, noortele ja vanadele, ka investment. Küsige tasuta hinnakirja: Koit Vanema, (Eesti Numismatist). Aadress: Suite 306, 117 West 17th St. North Vancouver, B.C. Canada. Tel. (604) 984-9672

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.— pluss saatekulu $45.—,	kokku	$107.—
poolaastas	$34.— pluss saatekulu $23.—,	kokku	$57.—
veerandaastas	$18.— pluss saatekulu $11.50,	kokku	$29.50

USA-s:

aastas	$62.— pluss saatekulu $49.—,	kokku	$111.—
poolaastas	$34.— pluss saatekulu $25.—,	kokku	$59.—
veerandaastas	$18.— pluss saatekulu $13.—,	kokku	$31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:

Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE

1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....

..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. **(Raha saata ainult tähtkirjas).**

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

Mälestame armast perekonnasõpra

PAUL MERILA't

HEINO ja AINO
LEENA
MART ja ELLE poegadega

Nooreea sõpra ja omaaegset head alati abivalmis naabrit

ALEKSANDER MÄRDIMÄE'd

mälestavad leinas

JAKOB, PEETER, LEMBITU ja LIISA RISTSOOD

Armast vilistlast

JÜRI PARGAS't

sündinud 24. septembril 1916 Eestis
surnud 15. novembril 1985 Clevelandis

mälestab leinas

KORPORATSIOON VIRONIA

Armast

MARIA MUILAS't

mälestavad leinas

LEANE ja ERIC MUNTHER

Täname südamest kõiki, kes meie kalli abikaasa, isa ja vanaisa

ALEKSANDER MÄRDIMÄE

matusetalitusest ja ta viimsele puhkepaigale saatmisest nii rohkearvuliselt osa võtsid, teda lilledega või mõnel muul viisil austasid.

Suur tänu praost Andres Taul'ile ja organist Roman Toi'le. Eriline tänu kuulub Leo Puurits'ale südant-soojendava järelhüüde eest Mikule!

Teid kõiki tänavad

LEINAJAD OMAKSED

Leinateateid

Saksamaal suri 23. juulil Waldemar Kaarmann, sündinud 13. novembril 1907 Tallinnas.

Saksamaal Hamburgis suri Julius Woldemar Johanson, sündinud 1897 Tallinnas.

Saksamaal Erbachis suri 14. juulil prof. dr. Hellmuth Masing, sündinud 1921 Tartus.

Saksamaal Barsinghausenis suri 11. juunil Henriette Jürgens, sündinud 1895 Paides.

Saksamaal Augsburgis suri 14. juulil Iraida Goldberg, sündinud 1909 Tartus.

Saksamaal Bad Urachis suri 6. juunil Gertrud Pedricks, sündinud 1893 Tartus.

Saksamaal Hamburg-Harburgis suri Evi Plutus, sündinud 16. juunil 1009 Tallinnas.

USA-s Genevas suri 11. septembril Karl Leetmaa, sündinud 25. märtsil 1905 Lustivere vallas Viljandimaal.

Rootsis Solnas suri 16. septembril Elmar Kirotar, sündinud 22. aprillil 1899 Saaremaal.

Göteborgis suri 19. septembril Eduard Plank, sündinud 29. jaanuaril 1910 Saaremaal.

Eskilstunas suri 21. septetmbril Marie Reinbal, sündinud 18. jaanuaril 1906 Nehatus.

Göteborgis suri 19. septembril Heino Suviste, sündinud 6. märtsil 1941 Tallinnas.

Austraalias Sydneys suri 18. septembril Alice Rajaloo, sündinud 19. oktoobril 1902 Eestis.

Sydneys suri 22. septembril Evald Töruke sündinud 26. veebruaril 1912 Tartus.

Tallinnas suri 23. septembril Henn Sarv, sündinud 17. novembril 1911 Tartus.

KIRIKUD

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo

3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 15. dets. kell 4 p.l. ADVENT- KONTSERTJUMALATEENISTUS. Toronto Vana Andrese koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel esitab valitud katkendeid J. S. Bachi Advent-kantaadist nr. 61 ja Jõuluoratooriumist ja G. P. Telemanni Psalm 117. Solistid: Tamara Norheim — sopran, Irene Loosberg — alt, Georg Soans — tenor. Teenib õp. U. Petersoo.

Pühapäeval, 22. detsembril kell 4. p.l. 4. Kristuse tulemispüha JUMALATEENISTUS.

Teisipäeval, 24. dets. kell 3 p.l. JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS. Laulab koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel.

Kolmapäeval, 25. dets. kell 12. päeval JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS. Solist tenor Arvo Mitt.

Ingliskeelne JÕULU-JUMALATEENISTUS kell 1.30 p.l.

Koguduse segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õhtul kiriku saalis.

Pühapäevakool igal pühapäeval jumalateenistuse ajal ja leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Piiblitunnid kell 3 p.l. iga õhtupoolse jumalateenistuse eel.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni kella 8 õhtul.

TORONTO EESTI AP.-OIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario

Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Laupäeval, 14. dets. kell 4 p.l. koguduse JÕULUÕHTU Peetri kiriku saalides. Palvus praost E. Lepikult, segakoori ettekandeid G. Raagi juhatusel, jõulukinkide müügilaud, kohvilaud. Kõik on südamest teretulnud.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik. 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).

Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

Järgmine Kristuse tulemiseaja JUMALATEENISTUS ja jõulukoosviibimine on laup., 14. dets. kell 4 p.l.. Jõulukoosviibimisel kaetud einelaud ja on ettekandeid.

JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS on 24. dets. kell 4 p.l. ja VANA-AASTA-ÕHTU JUMALATEENISTUS armulauaga on 31. dets. kell 4 p.l.

Õpetaja kõnetunnid on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639

Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE"

Pühapäeval, 15. dets. kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja noortele, kell 11 hommikul lastele.

Kell 11 hommikul 3. ADVENTPÜHA JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, kitarrikoor.

Kell 4 p.l. ADVENTKONTSERT, koorid, solist Desiree Medri.

Pühapäeval, 22, detsembril kell 10.15 hommikul. Pühapäevakool täiskasvanuile ja noortele, kell 11.00 hommikul lastele.

Kell 11 hommikul 4. ADVENTPÜHA JUMALATEENISTUS, kõnelevad R. Carkner ja K. Raid. Laulavad Anne ja Leena. Kell 5 õhtul PÜHAPÄEVAKOOLI JÕULUPUU, lasteettekanded, noortekoor.

Teisipäeval, 24. detsembril kell 5 õhtul JÕULULAUPÄEVA JUMALATEENISTUS küünlavalgusel, kõneleb K. Raid, solist P. Hanslepp, keelpillid.

Kolmapäeval, 25. detsembril kell 11 hommikul JÕULUPÜHA laulus ja sõnas, segakoor, õppivad noored ja K. Raid.

Pühapäeval, 29. detsembril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS, tunnistused H. Alkok ja V. Puu. Laulab ansambel „Gloria".

Teisipäeval, 31. detsembril kell 8 õhtul PEREKONNA ÕHTU KOGUDUSELE ja sõpradele, kohvilaud.

Kell 11 õhtul AASTAVAHETUSE PALVUS — K. Raid solist A. Kaups.

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848

Organist dr. Roman Toi

3. KRISTUSE TULEMISPÜHA KONTSERT- JUMALATEENISTUS 15. dets. kell 11 homm. Teenivad mõlemad õpetajad. Cantate Domino dr. R. Toi juhatusel esitab RAHVASTE JÕULULAULE.

Pärast jumalateenistust KOGUDUSE ja PÜHAPÄEVAKOOLI JÕULUPUU. Ettekandeid, jõululaulude laulmine, jõuluvana, kohvilaud. Tuleme kõik jõulupuule!

4. KRISTUSE TULEMISPÜHA JUMALATEENISTUS 22. dets. kell 11 hommikul Teenib õp. A. Taul, orelil Tiina Mitt-Kreem.

JÕULU-JUMALATEENISTUSED 24. dets.: 1. kell 12 p. teenib piiskop Karl Raudsepp, laulab lastekoor Evi Valge juhatusel, solistid: Monika Roose — blokkflööt, Marja-Leena Roos — viiul ja Karin Jürman — flööt. Orelil Asta Mitt. 2. kell 4 p.l., teenib õp. Andres Taul, solist Evi Valge, orelil Tiina Mitt-Kreem. 3. kell 6 õ., teenib õp. Edgar Heinsoo, orelil Tiina Mitt-Kreem.

JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS kolmapäeval, 25. dets. kell 11 homm. Teenib õp. E. Heinsoo, solist Arvo Mitt, orelil Tiina Mitt-Kreem.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Pühapäevakool samal ajal.

Õpetajate kõnetunnid kolmapäeviti kl. 9.30—12 päeval ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul, muul ajal telefoni teel.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

OTTAWA EESTI EV.LUTERI USU PAULUSE KOGUDUS

Kirik: King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal.
Õp. O. Gnadenteich

JÕULU-JUMALATEENISTUS on laupäeval, 21. detsembril kell 3 p.l. Järgneb jõulukoosviibimine kiriku saalis jõulueine ja ettekannetega.

Aide ja August Nüüd rajasid Eesti Sihtkapital Kanadas juurde omanimelise fondi, mille põhikapitali kasvikust anti tänavu esmakordselt eesti noortetöö toetamiseks kummalegi noortemalevale $1500. Pildil annetaja August Nüüd toetust üle andmas Eesti Gaidide Maleva juhile Anne-Mai Kaunismaale. Pildil vasakult Anne Orunukk, Anne-Mai Kaunismaa, Egbert Runge, Ervin Aleve ja August Nüüd. Foto: Vaba Eestlane

KAI KÄÄRID

MAALID MÜÜGIL suures valikus
Helistage ette 225-5595.

390 Princess Ave., Willowdale

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.

Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 11. dets. kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 15. dets. kell 11 hommikul III KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS, kus mälestatakse õpetaja H. Kokamäe 25. aasta surmapäeva. Kõneleb H. Eller.

Kolmapäeval, 18. dets. kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

Laupäeval, 21. dets. kell 4 p.l. perekondlik koguduse JÕULUÕHTU.

Pühapäeval, 22. dets. kell 11 hommikul IV KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS. Kõneleb E. Saraoja.

Teisipäeval, 24. dets. kell 5 p.l. JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS. Järgneb üksiklaste jõuluõhtu.

Kolmapäeval, 25. dets. kell 11 homm. JÕULU-JUMALATEENISTUS.

Jumalateenistustel teenib naisansambel lauludega.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Kolmapäeval, 11. dets. kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Pühapäeval, 15. detsembril kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Pühapäevakooli laste jõulukava.

Kell 6 õhtul ingliskeelne JÕULUKOOSVIIBIMINE kohvilauas. Jõululaule, laste jõulukava ja lühikõne.

Kolmapäeval, 18. detsembril kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

Pühapäeval, 22. detsembril kell 11.15 hommikul. JÕULUJUMALATEENISTUS koos Presbüteri kogudusega. Jõulusõnum. Duett, trio ja koorilaule Ülo Lindströmi juhatusel.

Jõululaupäeval, 24. detsembril kell 5 õhtul JÕULUEVANGEELIUM JA JÕULULAULUD. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

Jõulupühal, 25. detsembril kell 11 hommikul. JÕULUJUMALATEENISTUS. Jaanus Kärner ja Allan Laur. Duettlaule.

Teadaanne

Eesti Pensionäride Klubi Torontos jõulukoosviibimine peetakse neljapäeval, 19. dets. kell 2 p.l. Eesti Maja suures saalis. Klubi liikmed ja külalised teretulnud.

Leonid Laid surnud

Stokholmis suri 21. novembril pärast pikaajalist haigust majandusteadlane Leonid Laid 70. aasta vanuses. Ta oli sündinud 5. veebruaril 1915 Tallinnas. Leonid Laid oli pikki aastaid Eesti Kultuuri Koondise esimeheks ja viimati abiesimeheks. Kuni pensioneerimiseni oli tema töökohaks Handelsbanken Stokholmis. Akadeemiliselt kuulus Korp! Revelia perre.

Vancouveri Sidemees

Vancouveri Eesti Ühendatud koguduse vaimulik ajakiri on ilmunud alates 1953. aastast jõulunumbrina, tehes kokkuvõtteid möödunud aastast ja soovides kõigile rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat.

Tänavuse jõuluajakirja juhatab sisse sealse uue pastori Edgar Toompuu kirjutis „Jeesuse sünnipäev", edasi rida vaimulikke kirjutisi: K. B. „Keda mu hing armastab". H. Kirvese tõlge „Ühe kauni jõululaulu saamislugu" koos lauluga, Taimi Proosi „Ärkamisajad", A. J. C. „Quo vadis?", A. Kandi „Enese vana mina", „Armuaasta", jõuluteemalisi luuletusi K. Sinika, I. V. ja A. Kandi sulest.

Enamus väljaande 32-st lehekülgest (14—32) on tagasivaade möödunud aasta tegevusele, mille koostanud H. Kirves. Selles on nädalast-nädalasse toimunud usuline tegevus, mis väikse koguduse kohta on kandnud palju vilja.

Iisrael andis järele

JERUUSALEM — FBI'le antakse luba küsitleda Raphael Eitani, Iisraeli spionaazhimeistrit, kes oli tähtsaim tegelane USA laevastiku ametniku Jonathan Jay Pollardi spionaazhijuhtumis. Samuti võimaldatakse kokkusaamine USA's olnud Iisraeli diplomaatidega, kes kiiresti USA'st lahkusid, ka varastatud paberid saadetavat tagasi.

Terrorism võivat suureneda

LOS ANGELES — Terroristide atakid võivat suureneda 800 kuni 900 juhtumi võrra selle sajandi lõpuks, hoiatas Rand Corp. analüütik. Kuid olevat mittetõenäoline, et terroristid kasutaksid tuumarelvi, keemilisi või bioloogilisi relvi. Siiski võivat nad mõnel maal muutuda vägivaldsemaks.

Hiina üliõpilased ärritavad parteid

PEKING — Hiina majanduslikud reformid on saanud rohkenevate rünnakute osaliseks kui üliõpilased on suunanud oma kriitika toiduainete hinnatõusudele. Hiina Kommunistide Partei olevat närviline õpilaste aktiviteedi üle ja olevat võtnud kasutusele rangeid abinõusid, et nende kriitika ei pääseks kontrolli alt.

Murray E. Newbigging Ltd.

Matusebüroo

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

kapital Kanadas
ali kasvikust an-
etamiseks kum-
nnetaja August
e Maleva juhile
Anne Orunukk,
vin Aleve ja Au-
: Vaba Eestlane

ne

näride Klubi Toron-
sviibimine peetakse
9. dets. kell 2 p.l.
res saalis. Klubi liik-
ed teretulnud.

aid surnud

uri 21. novembril pä-
t haigust majandus-
id Laid 70. aasta va-
sündinud 5. veebrua-
nas. Leonid Laid oli
Eesti Kultuuri Koon-
s ja viimati abiesi-
pensioneerimiseni oli
aks Handelsbanken
Akadeemiliselt kuulus
perre.

eri Sidemees

Eesti Ühendatud ko-
lik ajakiri on ilmu-
53. aastast jõulunumb-
okkuvõtteid möödunud
ovides kõigile rõõm-
i ja head uut aastat.
jõuluajakirja juhatab
uue pastori Edgar
jutis „Jeesuse sünni-
rida väimulikke kirju-
Keda mu hing armas-
ese tõlge „Ühe kauni
amislugu" koos laulu-
roosi „Ärkamisajad",
uo vadis?", A. Kandi
mina", „Armuaasta",
i luuletusi K. Sinika,
andi sulest.
ijaande 32-st lehekül-
on tagasivaade möö-
tegevusele, mille
Kirves. Selles on nä-
sse toimunud usuline
väikse koguduse kohta
palju vilja.

ndis järele

LEM — FBI'le antakse
a Raphael Eitani, lis-
kazhimeistrit, kes oli
elane USA laevastiku
nathan Jay Pollardi
tumis. Samuti võimal-
usaamine USA's olnud
naatidega, kes kiires-
kusid, ka varastatud
etavat tagasi.

m võivat
cia

LES — Terroristide
suureneda 800 kuni
võrra selle sajandi lõ-
s Rand Corp. analüü-
vat mittetõenäoline, et
asutaksid tuumarelvi,
bioloogilisi relvi. Siis-
mõnel maal muutuda
aks.

õpilased
d parteid

– Hiina majanduslikud
saanud rohkenevate
saliseks kui üliõpilased
oma kriitika toiduai-
susudele. Hiina Kom-
Partei olevat närviline
viteedi üle ja olevat
tusele rangeid abinõu-
e kriitika ei pääseks

Zelia Aumere esines Rootsi raadios

Rootsi Riigiraadio programm-2 (muusikaraadio) andis 26. oktoobril edasi Eduard Tubina viiulikontserdi nr. 2, mida esitas Zelia Aumere, kellele see helitöö heliloja poolt oli spetsiaalselt kirjutatud. Eduard Tubinal oli oma eluajal sagedane ja tihe koostöö viiuli- ja keelpillimuusika küsimustes just Zelia Aumerega, kes viiulikunstnikuna juba varakult ka Rootsis läbi lõi ja interpreedina häid arvustusi sai. Viiulikontsert nr. 2 on sisse mängitud koos raadiosümfoonikutega, keda dirigeeris Gunnar Stern.

Zelia Aumere on praegu tegelemas Eduard Tubina kogu viiuliloominguga seoses Neeme Järvi poolt algatatud plaadistamisega ja salvestamisega. Viiulikunstnikul seisab tuleval aastal ees reis Kanadasse, kus käimas on eesti muusika sissemängimine. Zelia Aumere osaleb viiulisolistina.

Lätlased koolitavad välisvõitlejaid

Lätlaste ülemaailmne nõukogu on hakanud välja koolitama välisvõitlejaid. Münsteris võeti käesoleval semestril vastu üheksa poliitõpilast, kellele õpetatakse, kuidas on võimalik läti asja kõige paremini rahvusvaheliselt propageerida. Väljaõpe sisaldab praktilisi harjutusi. Näiteks, kõik üheksa õpilast saadeti Genfi Gorbatshovi-Reagani tippkohtumisele, et seal „harjutada" demonstreerimist ja delegatsioonidele märgukirjade üleandmist.

Balti Vabadusristlemine Toronto ajakirjas

Torontos ilmuv kuukiri „Toronto Life" avaldas oma detsembrikuu numbris Barry Callaghani pikema kirjutise „Flowers for forgotten countrimen" (Lilli kadunud kaasmaalastele), mis kirjeldab „Baltic Star'i" reisi Läänemerel Läti, Leedu ja Eesti piiride läheduses, ning sellele järgnevat Helsingi demonstratsiooni. B. Callaghan oli ajakirjanikuna kaasas sellel möödunud suvisel suursündmusel.

Väga elavalt kirjutatud artiklis antakse ulatuslik kokkuvõte kuidas Balti riigid sattusid praeguse okupatsiooni alla, kus Stalini poliitika oli et „Baltimaadele võib jääda Leedu, aga mitte ühtki leedulast." Nimeka ajakirja kaudu viiakse sündmus Toronto elanikkonna teadvusse baltlasist kui kodumaa eest võitlevaist rahvaist.

Toronto spioonide eelistatud kohtumispaik

TORONTO — Üks Washingtonis asuv salaluure agentuur väidab, et spioonid eelistavad Torontot kui ohutut paika USA-s varastatud salajase informatsiooni edasi toimetamiseks välisriikide agentidele. Teade avaldati pärast seda, kui üht hiina päritoluga CIA agenti süüdistati salakuulamises Hiina kasuks 30 aasta jooksul. Larry Wu-Tai Chin ütles, et ta oli andnud andmeid ühele „Mr. Lee'le" Toronto ühes ostukeskuses vähemalt neli korda ajavahemikus 1976—1982.

Washingtoni agentuur ütleb, et Toronto olevat väga rahvusvahelise palgega linn, paljude Aasiast pärinevate elanikega, kus Wu'l oli kerge tähelepandamatult liikuda ja tegutseda.

„Toronto on väga hädaohutu keskus ja keegi ei omista kellelegi palju tähelepanu. Nii kaua kui sa ei sülita kõnniteele, ei märka sind keegi," väitis Washingtoni agentuuri ametnik.

Pruudipõletajad puuakse üles

NEW DELHI — Avalikud poomised, esimesed Indias pärast iseseisvumist 1948, määrati kohtu poolt kahe pruudipõletamise juhtumi puhul. Lichma Devile, kes kallas petrooleumi oma minia üle ja süütas ta siis põlema, samuti Jagdish Khatile, kes põletas oma naise surnuks, mõlemale määrati kõrgema kohtu poolt Rajasthani riigis avalikus kohas poomissurm.

Kalevi skautlipkonna vanematepäev

Toronto Kalevi skautlipkond tähistas vanematepäeva pühapäeval, 1. detsembril Vana-Andrese kirikus ja seltskondlikes ruumes. Kalevi poisid peavad juba aastaid oma koondusi Vana-Andrese kiriku kõrvalruumes ning koguduse õpetaja Udo Petersoo on skautmastrina ka lipkonna vaimulik.

Skautlik liikumine Kanadas peab 1. detsembril vanematepäeva, austades sellega poisi ema ja isa. Kodumaal tunti seda päeva skautliku emadepäeva nime all. Selle traditsiooniga alustati juba Vabadussõja päevil enne üldise emadepäeva kombe tulekut Eestisse. Iseseisvuse aastail oli skaudipoistel seega kaks emadepäeva: üks detsembris aasta pimedamal ajal ja teine maikuus, kui lilled hakkasid õitsema.

Kalevi lipkond võttis istet kiriku esiridades koguduse esimese Kristuse tulemispüha jumalateenistusel.

Õpetaja Udo Petersoo oli koostanud jumalateenistuse kava nii, et noored juhid ja vendurskaudid võtsid aktiivselt osa teenistuse sisustamisest.

Nii lugesid pühakirja nskm. Ilmar Kütt ja vendurid Erik Türk ja Paul Tae. Altarijutluse pidas nskm. Martin Jõgi, kuna eestpalve kodumaa eest oli nskm. Toomas Kald'i poolt.

Jumalateenistusel toimus ka skautlik tseremoonia, nimelt hundulubaduse andmine. Lubaduse andsid hunduparviku „Taarapojad" neli hundut: Martin Luud, Taavo Martin, Daniel Schaer ja Margus Saks. Skautide tõotuse andmine toimub tavaliselt lipkonna talilaagris Kotkajärvel.

Peale jumalateenistust olid kõik lastevanemad ja koguduse liikmed kutsutud kiriku teisel korrusel asuvasse saali, kus jatkus vanematepäeva seltskondlik osa.

Lipkond rivistus lühikeseks ajaks näitelava ette, võttis vastu lipkonna juhi nskm. Margus Tae tervituse ja istus siis reserveeritud kohtadele.

Kohal olid ka Eesti Skautide Malev Kanadas juht skm. Egbert Runge, kes ütles poistele ja juhtidele kiitvaid sõnu möödunud aastal hästitehtud töö eest ja skautmastrite kogu esimees skm. Eino Kuris, kes luges ette Eesti Skautide Liidu vanematepäeva ringkirja.

Terve rida lipkonna nooremaid juhte oli osavõtnud möödunud suvel Kotkajärvel toimunud metsamärgi kursuse nädalase kestvusega laagrist.

Malev hüvitas neid juhte osalise laagrimaksu tagasimaksmisega.

Kalevi lipkonna vanematepäev. Kalevi lipkonna „Taarapojad" parviku hundud Martin Luud, Taavo Martin, Daniel Shaer ja Margus Saks kirjutamas alla hundulubadusele. Foto: Ervin Aleve

Vastavad ümbrikud jagas välja kursuse juht skm. Jaan Lepp.

Spordiauhindu oli rohkesti mitmel alal. Lipkonna spordijuhil nskm. Arvu Oiling'ul oli tegemist nende väljaandmisega. Kõigi kohtadele tulnud poiste pingutusi kiideti tugeva käteplaginaga.

Nüüd oli kord tulnud meelelahutuseks. Hundud esinesid kõnekooris nskm. Cindy Härm'i juhatusel.

Viru skautrühma poisid olid lavale toonud oma kahe salga — Ilvese ja Kotka — orkestrid, kusjuures humoristlikuks teadustajaks oli rühma vanem nskm. Rein Pajo.

Vambola vendurskautide rühma ettekannet korraldas nskm. Ilma Kütt. Poisid imiteerisid oma juhte. Lavalekutsutud nskm. Rein Pajo pidi ära arvama, kellega tegemist.

Koosviibimise lõpul võttis sõna lipkonna vanematekogu esimees Tõnu Orav. Ta tänas vanematepäeva kohvilaua korraldajaid pereemasid. Ühtlasi toimus ka vanematekogu täiendamine kahe uue liikmega, asendades lahkunud isikuid.

Kohvitassi juures juteldi veel tükk aega. Vanematepäev annab võimaluse isiklikkude kontaktide loomiseks poiste emade ja isade vahel. Eesti skautlust võõrsil on alati kandnud perekonnaskautluse idee.

Jõulutäht näitab meilegi kodutee

Jõuluõhtu Vana-Andrese koguduses

Tänavused jõulupeod on tingituna paljude ühis-ürituste kuhjumisest saanud varase alguse. Nii toimus Vana-Andrese koguduse noortejumalateenistus ja jõulupuu 8. detsembri pärastlõunal, kus nii jumalateenistusest kui ka sellele järgnenud söömaajaga jõulupeost võttis osa ootamatul hulgal kirikusõpru.

Jumalateenistus algas pühapäevakooli ja leerieelsete ühise kirikusse sisenemisega, mille järele põlvitati altari äärele ühiseks palvuseks. Terve jumalateenistuse läbiviimise eest hoolitsesid edasiselt peamiselt leerieelsed noored ise, osalt ka koos pühapäevakooli kasvandikega, suuremaist kuni pisemateni, ja nad tegid seda sujuvalt ja hästi.

Jõulupalve ütles Ester Lääs, pühakirja Luuka evangeeliumist 2:8—15 luges Ingrid Laar. Usutunnistus ja Meie Isa palve loeti ühiselt.

Vaimulik jõulukõne, väga soravalt ja heas eesti keeles oli Alar Petersoolt, milles ta pühakirjast aluseks võttis Luuka ev. 2:3 ja Matteuse ev. 2:1—9. Ta jutustas ka lookese, mille ta oma vanaemalt kuulnud oli ja milles Vana Testamendi ajastul üks täheke sai teistest hiilgavamaks ja säras karjastele ning näitas tarkadele teed Jõulupalse sünnipaika. Küll näitab see sama täht ka meile kodutee sinna, kuhu meie rahvas kuulub, kus on meie kodu ja isamaa, kui selleks aeg tuleb.

Eestpalve kodumaale ütles Taimi Petersoo, millele järgnesid koguduse õpetaja teated ning rahusoov, erilise tänuga noortele ja nende õpetaile: Aino Pähn, Maret Kapp ja Kristi Neps.

Laulusolist sopran Liina Purje-Lepik laulis seejärele kaks südamlikku laulu: Max Regeri „Maria hällilaul" — ja Miina Härma „Rahu". Orelil saatis nii solisti kui ka ühiseid jõululaule Jaak Kivik.

Kirikupalve igaüks erivariatsioonis lugesid Tõnu Petersoo, Kalju Kurm, Kenneth Lääs ja Lisa Lugus.

*

Jumalateenistusele järgnes rikkalik jõulusöömaaeg verivorsti ja muu kõrvalisega ning lõpuks kohvilaud.

Kõigele sellele eelnes kavaline osa, milles palvuse pidas õp. E. Pähn, jutustades metsavennast kodumaal, kes evangeeliumi kuulmisest ja pühalikust jõuluõhtust sai rahu ja meelekindlust.

Seejärele oli kava jällegi noorte täita. Alustati näidendiga „Jõulujutt", mille oli kirjutanud end. õp. O. Pello ja mis kord aastaid tagasi ette kanti. Osalisiks olid :öökull — Kalju Kurm, Krants — Toomas Orav, kass — Taimi Petersoo, karu — Ingrid Laar, hunt — Alex Kurm, kits — Heili Orav, karjane — Kristi Laar ning teised loomad — Erik Laar, Milvi Tiislar, Taimi Marley, Andrus Agur, Hillar Agur, Erika Kivik ja Mark Altosaar. Näidendis mitmed loomad, kes üksteist ei salli ja viha kannavad, andsid lõpuks vaenlasele sõbrakäe ja lauldi ühiselt „Püha öö".

Seejärele esines veelkordselt solist sopran Liina Purje-Lepik kolme lauluga: S. Tobias-Duesbergi „Jõulu ingel", Salme Purje — „Talvine õhtu ja tshehhi rahvaviis — „Linnud", milles lauljatar suurepäraselt imiteeris käokukkumist ja linnulaulu.

Järgnesid jõuluettekanded. „Metsajõulupuu" esitasid Kalju Kurm, Taimi Petersoo, Alex Kurm, Ingrid Laar, Kristi Laar, Toomas Orav ja Heili Orav.

Seitse kõige pisemat ja tibatillukest lugesid „Kallis jõuluvanakene" — Andrus Agur, Hillar Agur, Erik Laar, Erika Kivik, Taimi Marley, Milvi Tiislar ja Mark Altosaar. Viimaseina esitasid põimiku „Jõulud: rõõmu-, rahu- ja valguspühad" Kalju Kurm, Taimi Petersoo ja Ingrid Laar.

Muidugi ilmus lõpuks ka jõuluvana (Leo Puurits) rikkalike kingipakkidega, mille eest tuli igal esineda olgu see siis luurerida, laul või klaverimäng, needki lapsed said pakid, kes tänavu jõuluvana kartma hakkasid või alles liiga pisikesed olid.

Jõuluvana jutustas, et kodumaal oli jõulupuu metsast toomine kui püha toiming, kus suures lumes laps astus isa jälgedes. Samuti oma Kõige Vägevama Isa jälgedes peame astuma meie kõik vastu oma kodumaa, meie Eesti tulevikule.

Koguduse nõukogu esimees T. Orav tänas kõiki jõuluõhtule kaasaaitajaid, kuna see on üks koguduse suurimaid ettevõtteid aasta jooksul ja vajab kõige enam abistavaid kä-

OSTKE JÕULUKS KUULSAT
skandinaavia jõulujooki
JULGLÖGG
Saadaval delikatessärides või helistage meile tel. 678-0345
SCANDINAVIAN BEVERAGES
2425 Lucknow Dr. Unit 4,
Mississauga, Ontario L5S 1H1

AINUKE EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
736-1170
Kodus 223-0201
1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
AARDVARK FLORIST LTD
Avatud 7 päeva nädalas. Lillede koju viimine.

ESTO-84 albumi ilmumine hilineb kuni 21. dets. s.a.
Trükikoja poolt põhjustatud hilinemise tõttu on ESTO-84 albumid saadaval Toronto ja ümbruskonna eeltellijatele järgnevatel päevadel Eesti Majas:
Laup., 21. dets. kella 10-st homm.—kella 2-ni p.l.
Pühap., 22. dets. kella 12-st—kella 2-ni p.l.
Samadel päevadel on avatud müügilaud, ESTO-84 Albumi ostmiseks hinnaga $37.00 eksemplar. Pärast 22. dets. postitame kõik eeltellitud albumid.
Pärast 22. dets. on albumid müügil Eesti Abistamiskomitee kaupluses, „Vaba Eestlase" ja „Meie Elu" talitustes sama hinnaga.

KAL'S TECHNICAL SERVICES
Property Management Division
Kui vajate kinnisvarade valitsemise alal abi ja nõu või olete puhkusel ning vajate oma kinnisvarade järelevalvet!
Mõõdukad hinnad! HELISTAGE 781-6766

CARSTENS
Art & Gifts
Taani käsitöö-äri
Saadaval kõik D.M.C. lõngad, samuti käsitöömaterjale Taanist.
Külastage meid! Leiate kõike, mida vajate käsitööks.
2217 Danforth Avenue (idapool Woodbine Subway'd)
Telefon 690-1897
Avatud: 10—6, esmaspäeviti suletud

INTERLOCKING PAVING STONE
PATIO SÕIDUTEED KÄIGUTEED
TASUTU HINDAMINE
HELISTADA MATI BAND 698-1835

Hillside Bakery and Delicatessen
2851 LAWRENCE AVENUE E. Tel. 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik Ake Saarinen
Värsked saadused iga päev — Kõik delikatessid saate meilt
Ari avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
Esmasp. suletud.

C. OTTWAY HERBALIST
Ravimtaimed, tervislikud toidumeed ja vitamiinid. Nõuanne ja sõbralik teenindamine eesti rohuteadlase A. Tolgeri poolt.
300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6 — Tel. 463-5125

SKOGS
PAINTING DECORATING
Vaipade müük ja mahapanek, värvimine, tapeetimine, köökide ümberehitamine, „Drywall" ja muud tööd.
Hel. NILS — 883-4337

SPORT

Balti Spordiliit vajab elustamist

Põhja-Ameerika Balti Spordiliidu koosolek peeti 30. novembril Torontos, kus otsustati olulisi küsimusi, määrati kohad ja ajad 1986. aasta spordiüritustele, valiti uus esimees, kelleks sai Toronto Läti Spordiliidu esimees Juris Zivtina; peasekretär on edasi A. Bielskus Clevelandis.

Koosolekul olid lätlased ja leedulased esindatud nelja liikmega, nagu vajalik, eestlastest oli vaid kohal Ujumisklubi esindaja. Senini on eestlased näidanud väga vähe huvi Balti Spordiliidu tegevuse suhtes. Igal võistlusel on eestlasi häbiväärselt vähe, ka liikmemaksud on eestlastel pärast 1981. aastat tasumata. Ainult murdmaasuusatamisel ja ujumisel on eestlased oma spordihuvi näidanud.

On siiski loota, et olukord paraneb ,kuna meil on tugev võrkpalliklubi ja üheskoos saaks probleemidest üle.

Järgmise kuu Balti Spordiliidu juhatuse koosolek toimub laupäeval, 11. jaanuaril kell 1 p.l. Leedu kiriku ruumes,

kuhu on vaja vähemalt nelja eesti spordijuhti, s.t. võrkpalli, suusatamise, kergejõustiku ja ujumise alalt.

Oleks hea kui ka laskmise, golfi jt. alade esindajad oleksid kohal. Informatsiooniks helistada tel. 924-6028. Aitame koos lätlaste ja leedulastega üles ehitada uut tugevamat Balti Spordiliitu, mis on püsinud üle 30-e aasta.

Eeltööd on käigus Vaba Olümpiaadiks 1988. aasta suvel. Selle korraldamise grupi esimeheks on lätlane Janis Vilmanis.

Ka seal on eestlaste abi vaja, et meie rahvas oleks auväärselt esindatud teiste rahvuste hulgas.

Eesti oli ja peaks jääma tugemaks spordiriigiks teiste rahvuste hulgas. Spordiga saame tutvustada kõikjal Eesti nime.

11. jaanuaril loodame näha kõiki eesti spordijuhte Põhja-Ameerika Balti Spordiliidu koosolekul, et üheskoos arutada spordi tulevikku.

M. K.

Eesti Pensionäride Klubi viimasel kokkutulekul esinesid mardisandid külapillimeeste lugudega. Pildil paremal mardisantide orkestri juht A. Tuvikene. Foto: J. Säägi

Lahkumine Quebecist

Lähemate kuude jooksul tuleb paljudel meist jällegi tegeleda tulumaksu kohustuse küsimustega. Üheks erakordseks probleemiks on aasta jooksul Quebeci provintsist lahkumine ja asumine mõnda teise provintsi, kuna seni isikul tuli täita kaks tulumaksu deklaratsiooni.

Seaduse normide kohaselt tuleb isikul täita tulumaksuleht selle provintsi tulumaksulehe nõuete kohaselt, kus on tema alaline elukoht kalendriaasta lõpul, s.o. 31. detsembril.

Käesoleva artikli eesmärgiks on puudutada seniste kogemuste taustal keerustust, mis seotud isikutega, kes aasta jooksul tasuvad oma jooksva aasta tulumaksu osade kaupa (instalments), kuid aasta kestel on lahkunud Quebecist ja aasta lõpul omavad alalise elukoha mõnes teises provintsis.

Palgaliste teenistujate osas ei tekita see probleemi, s.o. föderaalvalitsusele saadetaval tulumaksulehel kuulub ka Quebeci valitsuse arvel kinnipeetud tulumaks arvesse võtmisele. Olukord on aga erinev, kui isik on Quebeci valitsusele maksnud tulumaksu osade kaupa ja aasta lõpul ei oma enam selles provintsis alalist elukohta. Ilmneb, et selpuhul Quebeci valitsusele makstud osamaksud (instalments) ei võeta keskvalitsuse poolt arvesse tasutud tulumaksuna.

Vahemärkusena olgu juhitud tähelepanu, et kui isikule jäi Quebeci ettevõte või kontor, siis vaatamata elukoha muudatusele, tuleb selle tegevuse ulatuses täita ka Quebeci tulumaksuleht.

Osade kaupa tulumaksu tasumine hõlmab suures osas pensionäre. Kuidas aga saada tagasi need sissemaksud, mis elukoha muudatuse tõttu ei taheta enam võtta arvesse. Loomulikuks järelduseks on, et isikul tuleb otseselt pöörduda Quebeci tulumaksuameti poole ja taotleda makstud osamaksude tagastamist. Teiseks tuleks tunduvalt suurendada föderaalvalitsusele makstavaid osamakse. Samuti võib soovitada edaspidistele Quebecist lahkujaile, kes on kindlad selles, et elukoha muudatus leiab aset aasta jooksul — loobuge täiesti provintsile osade kaupa tasumisest ja suurendage sellel arvel osamakse keskvalitsusele.

E. Soomet

EESTI RAAMAT JÕULUKINGIKS!

TOETAGE POLIITVANGE

Vaba Eestlase talituses on saadaval

Eesti vastupanuliikumise kroonikad I ja II kõide, üksikköite hind $20.00, saatekulu $1.—

Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusteos „Kaks kes ei alistunud" $34.00, saatekulu 01.—

Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusmargid 34 marki poognas, poogna hind $3.00, saatekulu $0.50

Mart Nikluse kirjaümbrikud tema sunnitöövangla aadressiga Tasuta

Mart Nikluse, Enn Tarto, Lagle Pareki, Tiit Madissoni, Heiki Ahoneni ja Arvo Pesti vabastamisenõudega postkaardid saatmiseks ENSV asehaldurile Karl Vainole Tallinnasse ja NSVL ülemvalitsejale Mihhail Gorbatshovile Moskvasse Tasuta

Tasuta tellimistele lisada $0.50 saatekulu

ILMAR KÜLVETI

NÄITEMÄNGURAAMAT

sisaldab 5 näidendit fotodega:

PARADIISI PÄRISPEREMEES — SULETUD AKEN
LAMP EI TOHI KUSTUDA — MENNING
SILD ÜLE MERE

Hind $15.— pluss saatekulu 70 c

Saadaval VABA EESTLASE talitusest

Valeria Kimberg-Kotkas'e

Karjane läks karjaga

Lood ja seiklused karjalaste elust Eesti iseseisvuse ajastul, Abel Lee *illustratsioonidega.*

Raamat lugemiseks ning kinkimiseks nii noortele kui ka vanadele.

Müügil „VABA EESTLASE" talitusest

Hind $12.00

Uus „Spordibülletään"

Eesti Sport Paguluses Informatsioonikeskuse (ESPI) väljaandel ilmuva spordibülletääni tänavuses teises numbris on Reino Sepa „Eesti kui spordiriik", andes igakülgse pildi paljudest spordialadest ja sportlasist, sellele järgneva „75 aastat Eesti kergejõustikku", „Eesti kergejõustiku rahvusrekordid", „II Eesti Mängud" ja sellele järgnevad „Kergejõustik paguluses", „Mõned kokkuvõtted ja veidi edasivaatlikku", „Eesti sport Austraalias", ja „Kogunegem Austraaliasse, ESTO-88-le", „XXVI Eesti Mängud Austraalias", „Rahvarohked Eesti Mängud Lakewoodis" ja „Eesti Mängude võistlused võrkpallis ja noorte kergejõustikus", A. S-g „Masterite tagajärjed", „Maletegevusest Kanadas" ja lühemaid kirjutisi. 48 suuremõõtmelist lehekülge on eriti rikkad eesti spordi mitmekülgsest tegevusest ajaloos ja tänapäeval.

Eestlasest ujuja Inglismaal

Rochford & District Swimming Club võttis külalisena osa Saksamaal Halternis ja kolmes teises linnas peetud ujumisklubide vahelistest võistlustest. Rochfordi Klubi ujujate hulka kuulub ka eestlane Ruth Anson, kes 100 m rinnuliujumises tuli esikohale ajaga 1.23,66. Halterni ajaleht „WAZ" avaldas inglaste külaskäigust pikema kirjutise koos Ruth Ansoni fotoga.

Spordimärkmeid

Havail Kailua-Konas toimunud *triathloni* (4 km ujumist, 180 km jalgrattasõitu ja maratonijooks) maailmameistriks tulid 29-aastane Scott Tinley USA'st ajaga 8:50,54, mis on raja endisest rekordist parem 3 minuti 26 sekundi võrra ja naistest 10:25.22-ga parim ameeriklanna Jill Ernst.

MALE

Martin Veltman saavutas meistriklassi

Toronto eesti maletaja Martin Velman, kes äsja võistles Toronto Eesti Maleklubi koosseisus Etobicoke'i meeskonna vastu, on alates detsembrikuust jõudnud meistriklassi. Tema kinnitatud reiting Kanada maleajakirjas on nüüd 2234 (augustis oli 2029). Kõik kelle reiting tõuseb üle 2200 arvestatakse meistriklassi.

Plekk, papp ja muidu krõbin

Kummipaadipõgenike keerukad seiklused

8.

SAAGI VÄÄRTUSE ARVESTAMINE

Korteris kraam oli paigutatud esikusse kingade peale. Piret oli õhtul läinud korterist ööks Thomas B. juurde. Selle järel kui Reet Kosonen oli läinud magama toodi saak Roosna ja Lepajõe poolt esile ja loetleti ning arvestati saagi väärtus kokku. Kogusummaks oli saadud 850.000 marka. Selle järel olid varandused lukustatud Roosna hallikasse Del-sey-firmamärgiga kohvrisse ja võtmed jäid Roosna valdusse.

Roosna ja Lepajõe läksid korterist hommikul kella 9 ajal sooritama pangaröövimist. Siis olid korterisse jäänud Reet Kosonen, Piret Kruusimäe ja Reeda neljakuine väikelaps, kes pidi Roosna poolt samal päeval kell 11.30 viidama Aurora haiglasse operatsioonile. Ka Rein T. oli käinud korteris kell 8.00 ja viinud korterist Kosose käsuka pandimajja.

Pangaröövimise järel Lepajõe helistas kella 13.00 ajal, mil Roosna vastas telefonil. Kui Lepajõe saabus korterisse oli sinna ka varsti saabunud umbes kell 14.30 ajal Piret Kruusimäe. Umbes kella 15.00 ajal oli korterisse tulnud Rein T., kes oli küsinud Kosost, kuigi teadis, et ta oli viinud selle kella 12.00 ajal Aurora haiglasse. T. oli vestelnud meestega umbes 15 minutit ja lahkunud siis. Ta ei viinud korterist Lepajõe ütluse kohaselt midagi ära. Lepajõe ütles, et kuld ja teemandid olid kindlasti jäänud hommikul Roosna kohvrisse.

Lepajõe oli lahkunud korterist umbes kell 16.00, minnes Haapaniemenkatule Aulikki H. juurde. Enne seda nad leppisid Pireti ja Roosnaga, et kohtuksid enne kella 20.00 Monica L. korteris Caloniuksenkatul. Nende mõte oli Roosnaga kella 8 ajal pangaröövimise järel Hauhontie 4 kohale mahajäetud auto ära toomine. Lepajõe oli oodanud H-d trepil kui see saabus töölt. Ta oli lahkunud umbes 19.00 ajal H-i korterist. Jõudes vähe enne kella 20.00 L. korterisse Piret ja Roosna olid jõudnud juba lahkuda. L. oli olnud üksinda oma korteris.

Lepajõe oli helistanud kella 20.00 ajal Kosose korterisse ja saanud Roosnalt kuulda, et auto on ära viidud. Ta ei olnud seda uskunud, vaid käinud kontrollimas ja läinud siis tagasi L. korterisse, kuhu Roosna ja Piret olid tulnud Caloniuksenkatult. Roosna ja Lepajõe olid siis ööbinud L. korteris ja Piret oli läinud ööks Thomas B. juurde.

Tunnistajana Monica L. jutustas, et Lepajõe vaatas temaga koos uudiseid ja et teda oli eriti huvitanud uudiste peaaineks olnud pangaröövimine. Umbes kell 21.00 oli Lepajõe käinud helistamas ja tulnud korterisse tagasi. Natukese aja pärast ta oli siiski lahkunud ja tulnud tagasi Roosna ja Piretiga umbes kell 22.30.

ROOSNA PÄÄSEB

Selle järel nad olid võtnud takso ja sõitnud uuesti Kosose korterisse. Sellel ajal vähemalt Roosna on saanud aru, et politsei on juba nende jälil.

Lepajõe oli helistanud kell 20.30 korterisse, kellele Roosna oli öelnud, et auto on kadunud. Lepajõe oli selle järel käinud kohapeal ja kontrollimas. Roosna ja Piret olid tellinud takso ja sõitnud uuesti Monica korterisse. Monica tunnistuse kohaselt Roosnal ja Piretil oli must koolikohver kaasas.

Nad olid siiski pöördunud kohe tagasi, kuna Lepajõe ei olnud korteris. Umbes kella 22.30 ajal Roosna ja Lepajõe tulid tagasi ja küsisid, kas nad võivad öö veeta Monica korteris.

Seekord Monica ei mäleta, et meestel olnuks kohver kaasas. Kohver siiski leiti laupäevasel arreteerimishetkel korterist, aga see võidi sinna viia reedel ehk laupäeval. Piret oli läinud ööks Thomas B. juurde ja tulnud hommikul korterisse, jättes kooli minemata.

Piret vaidleb vastu, et tema kooliskohver oleks võetud kaasa Kosose korterist. Ta ei oska seletada kuidas see Monica korterisse oli sattunud.

Reedel, kui Monica oli läinud kell 9.00 tööle, oli korterisse jäänud meestele lisaks ka Piret. Kui Monica tuli töölt tagasi ja käis kiiresti dushi alt läbi, ta oli kuulnud kuidas mehed ja Piret ägedasti omavahel sosistasid. Ta oli katsunud kõnet kuulda, ei saanud aga sõnadest aru. Ta oli juba keeranud dushi kinni, aga Lepajõe oli tulnud kohe uksele tegemaks kindlaks, et Monica ei kuuleks nende juttu. Monica lahkus õhtul Porvoosse ja jättis oma korteri võtmed Piretile kogu nädalalõpuks.

Lepajõe tunnistusel Piret oli tahtnud neid aidata juba reede päeval, kui nad kolmekesi korterisse jäid. See oli olnud valmis korraldama peidupaika Roosnale ja Lepajõele. Lepajõe pidas ilmseks, et Piret oleks ka ise tulnud peidukohta. Piret oli juba reede hommikul andnud oma teisele meessõbrale Thomas B-le oma kodu uksevõtme, et ta tooks korterist riideid ja passi. Põhjuseks oli Piret öelnud, et ta ei usalda minna koju.

PAGEMISPLAAN

Reede õhtul oli Lepajõe andnud Piretile kirja, mis pidi viidama L-nimelisele mehele raudteejaama. Kirjas paluti 2000—3000 marka laenu. L. oleks hiljem laenusumma saanud kümnekordselt tagasi. Piret oli leppinud kokkusaamiseks telefoni teel. L. tunnistajana ütles, et kokkulepe johtunud kell 21.15, kohtumine kell 21.40. L. ei andnud Piretile raha. Mehed ise ja Piret ütlevad aja tund aega varasema. Reedestes TV-uudistes oli peaaineks röövimine ja Raivo Roosna foto.

Reedel oli Piret helistanud Thomas B-le ja palunud teda tuua korterist midagi. Lepajõe arvates mittemidagi tähtsat, aga sellega sooviti kindlaks teha, kas politsei oli korteris. Nii oli Roosnale tähtis pass neljapäevaõhtul unustatud korterisse. Kui B-st ei olnud enam midagi kuulda, mõistsid kõik, et olukord on selge.

Piret oli veel katsunud helistada Patrik W'le, aga polnud teda kohanud. Järgmisel ennelõunal ta oli teda kohanud ja teadnud siis juba öelda, et B. on vahistatud. Piret oli meelitanud W'd linna tulema, asi olevat tähtis, aga seda ei võinud rääkida telefoni teel.

Piret oli katsunud saada ühendust ka Barbara H. ja Kari R'ga. Esiteks oli kohtumiskohaks kokku lepitud Bio Rex'i esine, aga R. ei läinud sinna. Piret helistas siiski uuesti ja nüüd oli kohtumiskohaks kokku lepitud Apollo kool, keskpäeva järel. Seal oli Piret palunud R'd üürida auto ja hankida raha, et mehed ja Piret võidakse peita kaheks päevaks. H. oli küsinud, mis juhtub selle järel, aga Piret ei olnud sellele vastanud.

PIRET VAIDLEB KAASTEADMISE VASTU

Piret Kruusimäe võeti kinni 20. aprillil kell 17.00 Caloniuksenkatult, kui ta oli lahkunud korterist kokkulepitud kohtamisele. Piret vaidles vastu et ta olnuks mõnel viisil osaline röövimises või meeste aitamisel.

Tillanderi röövimise päeval ütles Piret, et ta läks normaalselt hommikul kooli ja Roosna, kes oli olnud nende juures öösel, oli läinud vähe varem kuhugi. Koolist oli Piret helistanud Barbara H'le ja saanud kuulda, et Barbara ei tule kooli, sellepärast läks ta Barbara H. juurde. Mingil ajal ennelõunat oli Roosna helistanud Barbara korterisse ja palunud Piretit kohe koju tulla.

Järgneb

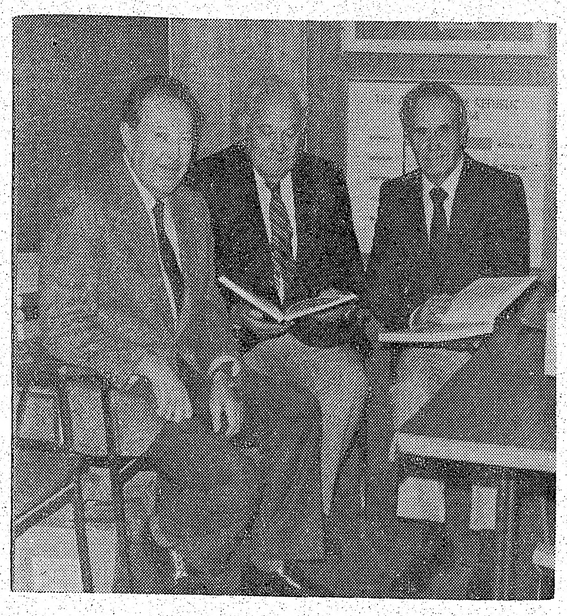

Koguteose „Eestlased Kanadas II" suure töö tegijad, pildil vasakult korrektor ja toimetuse kolleegiumi liige Karl Vaikla, KEAK esimees ja kolleegiumi liige Ermi Soomet ja toimetaja Valdu Lillakas tutvumas äsja saadud esimeste raamatutega. Foto: Vaba Eestlane

Toetasid EKN tegevust

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust toetasid oma majandusliku panusega juulist kuni septembrini 1985 alljärgnevad kaasmaalased:

E. Oder, Oskar Oja, N. Vancouver, B.C., E. Onno, Barrie Ont., George Orgusaar, Saale Otsason.

Heikki Paara, Oskar Paas, Dr. Raimond Pahapill, M. Pajo, Rein ja Maret Pajo, A. Pajur, August Pajur, Laine Pant, J. Parm, A. Pärtelpoeg, Montreal, Ont., J. Paulus, Valter ja Aurora Piigli, Elmo Piil, St. Catharines, Ont., Robert Piir, Ham., Ont., Salme Piirvee, Ottawa, Ont., H. Pikkand, Gerda Pikksalu, Montreal, Que., Villu Pint, St. Cath., Ont., V. Poola, Dorval, Que., Uno Prii, Larissa Puhvel, Purnaby, B.C., L. Pütsep, Vancouver, B.C., A. Puust, Elmar Pähn.

Marta Raa, Elsa Rabadik, Paul Rabisson, Tarmo Rae, Miss., Ont., M. Raik, Frida ja Erich Rämmeld, Bobcaygeon, Ont., Ella ja Benno, Randalov, Karl ja Lilian, Randlaid, Arved Rannik, Erich ja Vaike Rannu, Ruth Raudoja, Arnold Raudsepp, London, Ont., K. Raudsepp, Jordan Stn., Ont., H. Raudvee, London, Ont., Kaspar ja Alma Rebane, M. Reial, R. Remmel, Lydia Rennu, Lydia Richter, J. Ridal, Mont., Ont., L. Riis, Eduard Riisna, Helmuth Riko, Lembitu Ristsoo, Helga Roman, Ed. ja L. O. Roomets, John V. Roosimägi, Ont., Joh. Rosin, Endel Ruberg, A. Rump.

Karl Saar, pr. ja hr. E. Saar, Ida Sadam, Miss., Ont., August Sagur, Voldemar Salurand, Udora, Ont., T. Sark, Paul Sau, L. Sepa, H. Sepp, Ham., Ont., Harald Seren, Miss., Ont. V. Siimon, V. Sild, Harry, Sildva, Herbert Sillamaa, H. Sillaste, Miss., Ont., G. ja H. Soans, Hugo ja Juta Soolepp, Castelton, Ont., Ermi Soomet, Aino Soots, Ülo Soots, Tõnu Soovere, Julia Stern, Leida Straus, Urmas Sui, Renate Sõrra, Alma ja John Sünd, Karl Taagepera, Linda ja Paul Tammela, V. Tammemägi, St. Cath., Ont., E. Tammisto, E. Tampõld, Oskar Tarendi, Helmi Tedder, Brantford, Ont., Peter Tiidus, Ernst ja Salme Tiivel, Pierrefonds, Que., Voldemar Tilk, Burnaby, B.C., Tõnu Toome, Tarvo Toomes, Ülle ja Tõnis Toomver, Miss., Ont., Heinrich Toots, A. Toppi, A. Tork, V. Tretjakewitsch, Dr. M. Truuvert, O. Träss, Heino Turu, Tõnu Tõsine, Jaan Täht, St. Cath., Ont.

Andrus Vahtra, Koit Vanema, N. Vancouver, B.C., H. Varrik, Mihail Veski, Joh. Vihma, Villem Viia, Kitchener, Ont., Ülo Villmäe, Dr. Maret Wilo, Adar Woode, Hamilton, Ont.

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust toetasid oma majandusliku panusega jaanuarist kuni juunini 1985 alljärgnevad kaasmaalased:

E. ja A. Õiglane, O. ja E. Õunapuu, Ancaster, Ont.,
Alfred Üleoja, Ham., Ont.
Sihtasutus Eesti Päevad,
Alpert, E.,
Areneem, Ida,
Cooper, Linda,
Drahotsky, Mrs. H.,
Havi, A.,
Helde, T.,
Hiielo, Raivo,
Hiis, Harry,
Holmberg, dr. Silver,
Jürgmann, Herbert ja Meida,
Jurs, August,
Karuks, A.
Kirves, Herbert,
Kivi, E. ja A.,
Kõhelik, Toivo,
Kraav, Olga,
Kruusi, Gerta,
Kuslapuu, Herta,
Läte, Juhan,
Lehis, Harold,
Lember, H.
Lindström, Harry,
Linnamägi, Armanda,
Madisso, Leida,
Mäehans, Arthur,
Martin, Karl,
Mets, A.,
Miil, Edward,
Nõmmik, Salme,
Olljum, Rudolf,
Pärn, Joh.,
Pärna, August,
Piibe, R.,
Pilvet, Ilse,
Rahni, Helene,
Raiend, Valdek,
Ranna, Karl,
Raudjalg, Waldur,
Rebane, Aino ja Heino,
Ritsing, R.,
Roiser, Edward,
Roman, H.,
Ruberg, Endel,
Silm, Elmar,
Sillamaa, Helmi,
Sommers, Voldemar,
Sprague, Vaike,
Sünd, A. ja J.,
Taagepera, K.,
Tamm, Ene ja Alfred,
Tarkus, O.,
Taul, Eleonore,
Teder, Ida A.,
Terts, Frieda,
Uduste, Ed.,
Uuesoo, Elvine,
Vahi, J.,
Vanaselja. Susanna ja Julius,
Veel, Marie,
Wilo, dr. Maret.

Ei käi koolis?
Ilma tööta?
Alla 25 aastat vana?
Ole julge, võta süda rindu.
Kui teed töö otsimise alal oma osa, siis treenime sind ja maksame sulle töökohal kuni ühe terve aasta töö eest.
Helista tasuta:
1-800-387-0777

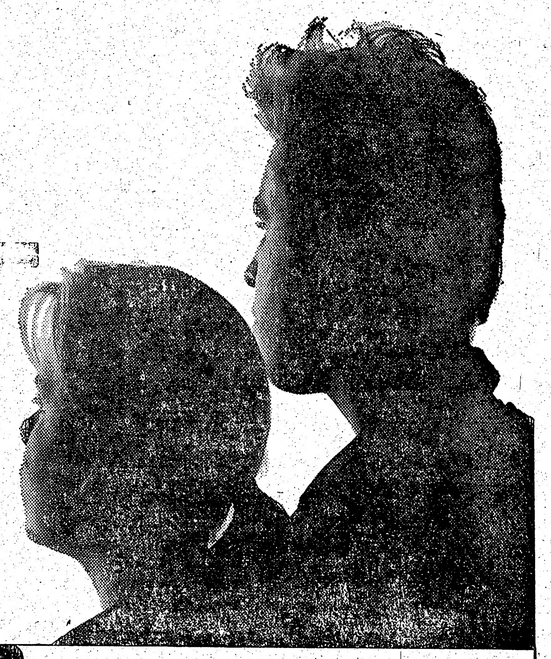

FUTURES
Training Ontario's youth for work
Ministry of Skills Development
Ontario
Minister, Hon. Gregory Sorbara
Premier, Hon. David Peterson

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust toetasid oma majandusliku panusega septembril ja oktoobril 1985. alljärgnevad kaasmaalased:

Head kaasmaalased, jätkake oma panuse saatmist.

Aadoson, A. Chomedy, PQ., Allase, Valter Montreal, Que., Allisma, Hugo ja Helene Elora, Ont., Aloe, Valdeko S.S. Marie, Ont., Ani, Elmar Lachine, Que., Aun. H. Kettleby, Ont., Aus, Roosali Sudbury, Ont.

Blum, Gertrude Monreal, Que.
Donald, W.

Edari, R. Burlington, Ont., Einola, J.

Haabniit, A., Haiba, Jaak, Haiko, A. St. Cath., Ont., Haljasmaa, hr. ja pr. A., Heinsar, Fred, Helde, L., Helmeste, J., Herma, Evald ja Julie, Himmist, August Hamilton, Ont., Hindre, pr. M., Homits, L., Ilves, H., Ilves, P. ja M.

Jaagumägi, A., Jaaguste, Evi, Jaamul, A., Jaanimägi, August, Jaek, Johannes, Jaus, Nikolai, Jeets, Juho Collingwood, Ont., Joasaare, M. ja L., Joasaare, Eerik, Jõgeva, Henno, Jõgi, Kalju, Johannesberg, Aino ja Hugo Guelph, Ont., Jürisson, Linda.

Kaasik, Dagmar, Kako, Jenny, Kaldveer, A., Kallassaar, O., Kalmar, I. ja A., Kanep, Viiu, Kangro, Voldemar Waterloo, Ont., Kann, dr. ja pr. Leo, Karri, V. ja M., Karu, A., Kasemets, Adele, Kasepõld, Ed., Kask, Eduard Thunder Bay, Ont., Kattemaa, Alice, Kent, Heino ja Kaja Thunder Bay, Ont., Kents, Paul ja Tanni, Kesküla, Siina, Kess, Nelly, Klaas, Avo ja Riina, Kõiv, Emeline Montreal, Que., Koobas, L., Koop, Elviine, Kopa, Meinhard ja Siina Napanee, Ont., Koplus, Karl, Kõrgesaar, Konstantin Keswick, Ont., Kraav, Fred Dundas, Ont., Krug, A. ja M. Richmond, B.C., Krupp, Linda Thunder Bay, Ont., Kunstimees, Paul, Kurol, V. St. John, N.B., Kurtz, Hilda Vancouver, B.C., Leo, Püss, Edgar, Puusepp, Ida.

Raag, Robert, Rae, Helmut, Raidlo, Leida, Raiend, Valdek, Rammul, R. Sudbury, Ont., Randlaid, Karl, Randpalu, Aadu Lasalle, Que., Randsalu, Arne, Randvee, H. London, Ont., Ranna, Karl Hamilton, Ont., Ranne, Heldi ja Uno Laval, Que., Ratas-Campbell, Iivi, Raud, Herbert Doll. des Ormeaux, Que.,Raudvee, H. London, Ont., Reesalu, August Flesherton, Ont., Reial, dr. J., Reial, M., Reis, Juhan, Riisna, Ed., Rist, Endel Oakville, Ont., Rist, Herman, Rõuk, N. ja G. Calgary, Alta.

Saar, Edward ja Leida, Saar, Õie ja Leo Millgrove, Ont., Saarniit, Linda, Sandre, Elli, Sepa, Richard, Sepp, Alex ja Lehte Kingston, Ont., Sepp, K., Seren, Harald, Siimon, Voldemar ja Elvi, Sõerd, Eili ja Evald, Soots, A., Soots, Jaan, Soots, Ülo, Sperber, M., Sultson, M. Montreal, Que., Sultson, T. Montreal, Que.

Taagepera, Karl, Tael, Alo, Tali, K., Tambek, Elmar Vancouver, B.C., Tamm, I. Hamilton, Ont., Tamme, Aleks St. Cath.,Ont., Tammer, Ferdinand Hamilton, Ont., Tanner, Joh. ja Ellen, Tarendi, O., Teerand, Jaan Oro Stn., Ont., Telmet, Alice, Teng, R. ja B., Terasmäe, J. St. Cath., Ont., Tigane, E., Tiidus, Peter ja Ann, Tiisler, Martin Elliot Lake, Ont., Timusk, Evald, Toiger, Endel, Tomband, August, Tori, Kalju, Treikelder, A. Vancouver, B.C.

Vaher, Parja, Vahtra, Andrus, Vaide, F. Vancouver, B.C, Valdma, A. White Rock, B.C., Valge, Sigrid, Vanaselja, Julius ja Susanna, Vanaselja, Hartvig ja Milda, Vastopä, Ülo, Viia, William Kitchener, Ont., Viiding, H. ja V., Viirlaid, Arved, Voldt, Karl, Voogjärv, Arveld.

Walden Marie St. Cath., Ont., Wallner, Johannes S. S. Marie, Ont.

Õunapuu, Osv. ja Emilie Ancaster, Ont.

ÄRTID

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

VABA EESTLANE
TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni
Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832
KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.
Kuulutuste hinnad
üks toll ühel veerul $5.—
esiküljel ..... $6.—
Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.
tel. 444-4832
Väljaspool tööaega:
Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 10. detsembril 1985 — Tuesday, December 10, 1985

Õlihind langeb maailmaturul

GENF — OPEC riikide õliministrid nõustusid põhimõtteliselt langetama õlihinda maailmaturul, et säilitada oma osa. Selle otsusega arvatakse õlihind langevat maailmaturul, mida varem on ennustatud juba tuleva aasta alguses. Praegu on õlihind $28 USA dollarit vaat.

Sündmuste kalender

☆Reedel, 13. dets. kell 7.30 õhtul Tartu College'is prof. E. Järvesoo loeng „Uued Eesti fosforiidi leiud".

☆ Reedel, 13. dets. kell 8 õhul Akadeemilise Kodu korraldusel Tartu College'i suures saalis „Caprikornus" jõulupuu.

☆ Pühapäeval, 15. dets. kell 2 p.l. Eesti Majas TES Täienduskool korraldab kooli jõulupuu.

☆ Pühapäeval, 15. dets. kell 4 p.l. TE Baptisti Kirikus adventkontsert.

☆ Pühapäeval, 15. dets. kell 4 p.l. Toronto Vana Andrese Kirikus adventkontsert-jumalateenistus.

☆ Esmaspäeval, 16. dets. kell 7.30 õhtul Tartu College'is prof. E. Järvesoo loeng „Vanu eestlaste põllumajanduslikke asundusi Ühendriikides".

☆ Teisipäeval, 31. dets. kell 7 õhtul Eesti Majas A/S Eesti Maja uusaasta vastuvõtu-ball.

Esinejaid „Ehatare" meelelahutuslikul koosviibimisel; vasakult Nicole Greenly, kes esines shoti tantsuga, Eha Oidermaa mustakunsti trikke tegemas ja Shawana Neggers lindiga võimlemas. Foto: J. Säägi

Võõrkeelsed ajalehed New Yorgis

Suuri võõrkeelseid ajalehti N. Yorgis enam ei ilmu. „The Jewish Daily Herald" ilmus kord veerand miljoni tiraazhis, nüüd on see vaid 25.000. Assimilatsioon võtab ära lugejad. Uute sisserändajate tõttu on hiina- ja hispaaniakeelsed lehed praegu suuremad. Kreekakeelsed lehed on elujõulised tugeva etnilise ümbruskonna tõttu Jamaicas ja Astorias, Queensis. Itaaliakeelne II Progresso, asut. 1880. a., ilmus 1930. a. pooles miljonis eksemplaris, mis nüüd on langenud 50.000-ndele. 1898 asutati araabiakeelne leht Liibanoni emigrantide poolt. 1940 omas see tiraazhi 15.000. Täna ilmub see kord nädalas, tiraazhiga 6000. Venekeelne „Novoje Russkoje Slovo" asut. 1910, ilmub tänaseni 43.000 tiraazhis, uute Venest saabunud emigrantide toetusel. Poolakeelne „Nowy Dziennik", 50 a.v. ilmub tiraazhiga 24.000. „NY Staats-Zeitung and Herold", asut. 1834, omab praegu tiraazhi 18.000. A. 1900 ilmus USA-s 700 saksakeelset ajalehte. Nüüd on neid vaid 14.

VES

wintario

5. detsembril peetud Wintario loterii loosimisel langes peavõit 200 000 piletile nr. B679619, $100.-000 võitsid B161494, C328763, B145387, $10.000 — 593880, 972590, $1000 — 79250, $100 — 7511, $50 segajärjekorras numbrid — 272894, $10 — 637, tasuta piletiraamatu — 73 ja nädala müstilise preemiavõidu Ford Mustang — 845767.

Maavärisemiste loetelu Põhja-Ameerikas

Hiljutise suure maavärisemise puhul Mehhikos, mis tabas raskesti Mexico linna, oleks põhjust ära tuua aegade jooksul asetleidnud suuremad maavärisemised, eriti Põhja-Ameerika kontinendil.

1556. aastal sai 830.000 tuhat hiinlast surma maavärisemisel Shensi provintsis. Peaaegu sama palju inimesi hukkus maavärisemisel 1976. aastal Tangshanis. Viimase kahe aastakümne jooksul on katastroofilised maavärisemised Iraanis, Peruus ja Guatemaalas nõudnud kümneid tuhandeid inimelusid. USA-s pole nii suuremõõtmelisi maavärisemisi veel olnud. Suuremad neist oleksid:

— New Madrid, Missouri, 1811—1812. Ühel detsembri hommikul, enne koitu leidis aset pikk seeria tugevaid maavärisemisi vaikses Mississippi orus põhjustades maalibisemisi ja pöörates paate ümber Mississippi jõel. Maavärinad kestsid kuni 7. veebruarini, 1812. aastal, mis muutsid Mississippi jõe kulgu ja tekitasid uusi järvi Arkansases ja Tennessees. Maaväringu tagajärjel jäid seinakellad seisma Bostonis ja kirikukellad helisesid Norfolk'is, Virginias. Surmasaanute arvu ei tehtud kunagi kindlaks.

— Owens Valley, California, 26. märts, 1872. Üks suuremaid Kalifornia maavärinaid avas 100 miili pikkuse kuristiku-lõhe Owens Valley piirkonnas. Nõrga konstruktsiooniga elamud varisesid kokku ja vähemalt 30 inimest sai surma. Enam kui 1000 vähema tugevusega järelvärinat registreeriti kolme järgneva päeva jooksul.

— Charleston, Lõuna-Carolina, 31. august, 1886. See tugev idaranniku maavärisemine surmas vähemalt 110 inimest ja seda registreeriti nii kaugetes keskustes nagu Boston, Milwaukee ja New Orleans.

— Yakutat Bay, Alaska, 1899. Septembrikuus leidsid aset kaks tugevat maavärisemist selles asustamata piirkonnas. Need tõstsid merekalda ligi 50 jalga kõrgemale, pöörasid ümber määratusuure jääliustiku suuna, paisates hiigelsuuri jäälahmakaid merre.

— San Francisco, Kalifornia, 18. aprill, 1906. Parimini tuntud USA maavärisemine algas kell 5.12 hommikul, kui maakera koorik libises 250-ne miili pikkusel joonel. Maavärin, mille tugevust praegu hinnatakse 8,3-le Richteri skaalal, painutas trammiliinide roopaid ja murdis gaasi- ning veetorusid nagu tulitikke. Maavärisemine oli aga ainult sissejuhatuseks traagikale, mis järgnes — tohutu tulekahi. See hävitas 75% linnast, jättis 300.000 kodutuks ja tekitas 400 miljoni dollari eest kahju. Tolleaegsed aruanded hindasid hukkunute arvu 315-le, praeguse hinnangu kohaselt sai surma 700—800 inimest.

— Long Beach, Kalifornia, 10. märts, 1933. Inimelude kaotuse poolest suuruselt teine USA maavärin surmas 120 inimest ja tekitas 50 miljoni dollari eest kahju. Pärast seda katastroofi muudeti põhjalikult Kalifornia ehitusmäärustikku.

— Hebgen Lake, Montana, 17. august, 1959. 28 inimest, enamasti puhkuselolijad, said surma Yellowstone looduslikus pargis, kui maavärin põhjustas paljusid kaljude libisemisi, mis ummistasid Madison jõe kanjoni ja moodustasid uue, 175 jala sügavuse järve. Kuumaveeallika „Old Faithful" purskamise ajad olid ebakorrapärased mitme järgneva kuu jooksul.

— Anchorage, Alaska, 27. märts. 1964. Põhja-Ameerika kõige tugevam registreeritud maavärisemine (8,3 Richteri skaalal) tekitas suuri kahjustusi linnas: 30 linna-blokki hävines, kui linna savist põhjakihid libisesid mere poole. Maavärin tekitas meres tohutu laine (tsunamis), mis surmas enam inimesi kui maavärin ise. Kokku hukkus 131 inimest.

— San Fernando, Kalifornia, 9. veebruar, 1971. Maavärisemine, tugevusega 6,6 Richteri skaalal, surmas vähemalt 58 inimest ja põhjustas 500 miljoni dollari eest kahju. Paljud inimelud säästeti, kui ametivõimud evakueerisid elanikkonna ja lasid tühjaks linna kohal asuva vee-reservuaari pärast seda, kui nad olid avastanud mitmeid pragusid Van Norman tammis.

Harju viinavendi kontrollitakse

Uute joomarluse vastaste seaduste kehtima hakkamisel Eestis on hakatud teostama kontrollkäike joodikute avalikest kohtadest kõrvaldamiseks. „Rahva Hääl" avaldas pikema kirjutise „Ääremail ehk kuidas Harju rajoonis viinavelled elavad", millest mõni osa on ka laiemalt huvipakkuv kui näide praegusest elust kodumaal. Ääremaana on mõeldud Nissi külanõukogu.

Detsembris oli see kant jäänud miilitsa piirkonnainspektorita, ametist lahkunu kohuseid asus täitma Padise piirkonna inspektor miilitsakapten Ilmand Zangov. Polevat kerge kaht piirkonda kontrollida, selletõttu oli viimasel poolaastal nähtud Nissi mail harva mundris korravalvurit.

Hiljaaegu tehti sinna kontrollkäik mitme abilise ja rahvamaleva liikmega. Seitsme tunni jooksul peeti kinni üle paarikümne napsivenna. Laotöölisel Lembit Ojaarul ja Riisipere sovhoosi elektrikul Evald Dorbekul oli olnud aleviku vahel raskusi jalgel püsida, tallinlane Dmitri Lototski alles kummutas Turba raudteejaama ees pudelit. Saida sovhoosi karjak Toivo Raudsepp vedeles joobnuna Lehestu kaupluse trepikojas, poemaja ees ukerdas vintis Elmar Truumann, passi järgi pealinlane, ametilt aga sovhoosi põllutööline. Karistusest, suuremaist või väiksemast rahatrahvist ei pääsenud ükski.

Pealelõunal kontrolliti edasi, vastu tuli joomahallide silmade ja pehme keelga Udo Pruunsild, kes oli tunni jooksul joonud vaid neli pudelit õlu, sest palavaga saavat kesvamärjukesest janukustutust otsitud. Kontrollijad siiski kahtlesid, kas üksi õllest.

Riisipere kaupluse juures kohtati Vitautes Rumshaliga, kes oli sõbraga pudeli viina võtnud, ühe juba Tallinnas, teise Riisiperes. Protokolli tegemisel mees küsis äkki, et ega teda nüüd korterijärjekorras tahapoole ei tõsteta. Sellele ei teadnud kontrollijad vastata. „Kurrat enam ei tohi kodukanti ka tulla," oli Rumshali kaaslane Olev Toomelaid vandunud. Kui temalt küsiti, miks ta nii kaugele jooma tuli, vastanud mees: „Ega ma jooma tulnud. Käisin surnuaias riste värvimas."

Ta oli hommikul olnud tööl, kuid siis olid materjalid saanud otsa ja ta tuli Riisiperre. Pealegi polevat igal kolmapäeval niigi õiget tööd.

Edasi kell 5.30 p.l. peatuti Nissi teel. Kontrollijad ei saanud aru, hoiab maanteel vastu tulev mees jalgratast või viimane hoopis teda. Keila Tarbijate Kooperatiivi tööline Raul Aas ei teadnud, kas ta on joonud poe- või koduõlut, viina või koguni piiritust. Siis arvas, et kõiki koos. Käinud tööajast tuttava pool heinu vedamas, seal võetudki. Aga siis olid mehel läinud silmad märjaks „Laske nüüd minna, kodus oodatakse . . . Kass ja kaks koera omapead."

Igas linnas ja asulas olevat üksikuid kahtlase kuulsusega kohti, kus tööpõlgurid ja viinaninad varjupaika otsivad. Ka Riisipereski oleva selline kus elab 1961. a. sündinud Marina Gurkina. Viimati oli ta töötanud ettevõttes „Tallinn", kust aga luusi pärast vallandati. Jaanuarist peale pole noor naine päevagi töötanud, kuna teda vaevavat „kevadväsimus". Talle hakati tööhoiatust kirjutama, kuid siis selgus, et „ilma passita tööle ei võeta, pass on aga kadunud ja uut passi ei saagi, sest külanõukogust ei anta vastavat vormi kuna töökohta pole." Talle anti korraldus kuu aja jooksul tööle asuda. Loodrielu elav naine olevat ka 7-aastase poja ema, kes elavat sugulaste juures, keda viimasel aastal ema pole näinudki.

Niisiis oli selliseks naiseks Jelena Burda, ka tema ei tööta. Annab peavarju mais kinnipidamiskohast vabanenud ja siiamaani dokumentideta elavale Sergei Burdale. Viimane kutsus Kohtla-Järvest sinna ka Jelena Kornei, kes ka ei tööta.

Hilisem kontroll oli näidanud, et mõni mees oli kartuse tõttu aru pähe võtnud. Jooma aga viivat vabaaja veetmise võimaluste puudumine. Juba poolteist aastat on Turba kultuurimaja uksed kinni. Viimati oli sealkandis filmi näidatud möödunud sügisel. Kuid millegipärast ei leitavat rahvamaja, ujula ja muude meelelahutuskohtadele ehitajat.

Metsik laoruumi VÄLJAMÜÜK

Ideaalne võimalus jõulukinkide ostmiseks, kangasriided ja palju muud väga odavate hindadega

SUOMI-AITTA

1921 Eglinton Ave. E.

Ceasar Market (Eglintoni ja Wardeni nurgal)

Suletud esmaspäeviti.

Avatud: teisip., kolmap. 12-9, neljap., reedel, laup., pühap. 10-9

Esmasp., 23. dets. 10-9, jõululaup., 24. dets. 10-4

Uus UPPER BEACHES KONDOMIINIUM eestlastele

3736 St. Clair Ave. E.

10 korterit müüdud eestlastele.

6-korruseline. 36 moodsat ja mahukat korterit saadaval veel eelmüügi hindadega.

Büroo avatud igal laup. ja pühap. kell 1—5 p.l.

või kokkuleppel hel. 444-6405, 444-2897, 266-5019

Suures valikus sobivaid jõulukinke

THE SCANDINAVIAN SHOPPE

235 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2

Tel. 469-3886

Omanikud eestlased

PARIM JÕULUKINK

TELLIMISKUPONG:

Nimi .....

Aadress .....

.....

Palun saata jõulukingina VABA EESTLANE 1 aastaks/½ aastaks

Lisan $..... Hinnad lk. 3

Kinkija nimi ja aadress:

.....

.....

.....

THE FINNISH PLACE

5463 Yonge St. Willowdale — Finchi lähedal

Telefon 222-7575

JÕULUD ON LÄHEDAL! Kui lähete tegema jõuluoste, siis külastage esimeseks meid.

Meil on kvaliteetsed kaubad. ☆ MADE IN FINLAND ☆

Klaaskaubad, ehted, küünlad, küünlajalad, laudlinad, servietid, heliplaadid, jõuludekoratsioonid, PLASTIKVAIBAD (runners) 5 erinevas värvis ☆ Daamide ja härrade toatuhvlid ja saapad

IGASUGUSEID DELIKATESSE JA PAGARISAADUSI

Tellimised jõulusingile, -vorstile ja muule anda varakult

Avatud alates 3. dets. iga päev 9–9, laup. 9–5, jõululaup. 8–2.